

LETNIK 12, ŠT. 50 / JUNIJ 2009

GLASILO INŽENIRSKÉ ZBORNICE SLOVENIJE

IZS.NOVO

Aktualno

Učinkovita graditev javnih objektov
za izhod iz gospodarske krize

SESTANEK IZS Z
DIREKTORATOM ZA
PROSTOR

MOP JE NAJAVIL
SPREMEMBO PURESÁ

V TEKU JE RAZPIS ZA
PODELITEV NAGRAD IZS

NA NASLOVNICI

Država se mora za vodenje svojih investicij usposobiti, poskrbeti mora za nujne spremembe zakonodaje s področja javnega naročanja, graditve, prostora in varstva okolja ter se nenazadnje ustrezno organizirati. Stroka vidi rešitev v ustanovitvi direktorata za graditev in hkrati agencije za javne investicije.

IZS.NOVO

GLASILO INŽENIRSKÉ ZBORNICE SLOVENIJE
Letnik 12, št. 50, junij 2009
Izhaja: 4 številke letno. Naklada te številke:
9.000 izvodov. Uredništvo: Inženirska
zbornica Slovenije, Jarška cesta 10/b,
1000 Ljubljana. Elektronska pošta uredništva:
izs@izs.si. Internet: <http://www.izs.si>.

Glavna in odgovorna urednica: mag. Barbara ŠKRABA FLIS. Tehnični urednik: Matjaž GRILC. Strokovni svet glasila IZS.NOVO: mag. Črtomir REMEC, dr. Branko ZADNIK, Andrej POVŠIČ, Ivan LEBAN, Jožef STUDENČNIK, Matej KOVAČIČ, dr. Željko VUKELIČ. Uredniški odbor: mag. Barbara ŠKRABA FLIS, Matjaž GRILC, Franc PEČOVNIK, dr. Janez DUHOVNIK, dr. Jože KORTNIK, Miro PIRNAR, Bojan JELEN, Mitja BRENČIČ. Lektoriranje in korekture: Petra KAVČIČ, Polona OKRETIČ.

Oblikovanje: Kraft&Werk, Maribor. Tisk: EUROADRIA d.o.o., Ljubljana. Izvod glasila IZS.NOVO je za člane Inženirske zbornice Slovenije brezplačen. Copyright © 2009 IZS.NOVO, Inženirska zbornica Slovenije

str.

POZDRAVLJENI

- 3 Beseda predsednika Inženirske zbornice Slovenije

AKTUALNO

- 4 Stroka je prepričana, da država kot investitor slabo vodi svoje investicije
6 Država naj v nove koncepte zakonodaje in organiziranosti za učinkovitejšo izvajanje javnih investicij in graditve vključi stroko
7 Kako do učinkovite gradnje?
8 Mag. Remec in dr. Pavliha dogovorila tesnejše sodelovanje IZS in MOP

PROGRAMI/PROJEKTI

- 9 Kdo lahko opravlja nadzor nad gradnjo del in posameznih del
10 Zakaj bi bilo postopek »usposobitve stavbe« potrebno vpeljati tudi pri nas
11 Pravilnik o študijah izvedljivosti za alternativne energetske sisteme
13 MOP je najavil podaljšanje pravilnika o toplotni zaščiti in učinkoviti rabi energije v stavbah
13 Upravne enote naj v komisije pri tehničnih pregledih vključijo pooblaščené inženirje
14 Mopu smo predlagali spremembe in dopolnitve zakonodaje s področja požarne varnosti

STIKI

- 15 Generalna skupščina CLGE
16 Gostili smo Evropski svet gradbenih inženirjev

e-VPRAŠANJA IN ODGOVORI IZS

- 18 Želeli ste izvedeti

OBVESTILA IZS

- 19 Poročila o delu matičnih sekcij, komisij, odborov in projektnih skupin IZS za obdobje januar-junij 2009
21 Razpis za podelitev nagrade IZS za inženirske dosežke in podelitev naziva častni član IZS
21 Koledar strokovnih prireditev

OBVESTILA MINISTRSTEV

- 22 Objave Ministrstva za okolje in prostor RS

URADNI LIST

- 22 Sklepi 23. redne skupščine IZS
23 Sklep disciplinskega senata IZS
25 Uskladitve in spremembe priporočila cenika geodetskih storitev

OBVESTILA

- 28 Akademija za izobraževanje program izobraževanj september-oktober 2009

SPOŠTOVANI ČLANI ZBORNICE,

Oglašam se vam, ker menim, da razmere v družbi in gospodarstvu zahtevajo odgovorno ukrepanje. To velja tudi za našo zbornico, zato smo na zadnji seji upravnega odbora IZS sprejeli sveženj **proti kriznim ukrepom v pomoč pooblaščenim inženirjem**. Izhajali smo iz zaključkov okrogle mize na sejmu MEGRA in posveta o javnih gradnjah na GZS, ki so pokazali številne probleme na področju gradbene zakonodaje, organizacije graditve v državni upravi in učinkovitosti izvajanja javnih investicij.

Osnova učinkovite graditve je Zakon o graditvi objektov in pripadajoči podzakonski akti, ki jih je nujno potrebno medsebojno uskladiti in čim bolj poenostaviti, da bodo razumljivi vsem uporabnikom. Naš cilj je ustanovitev **Direktorata za graditev** na resornem ministrstvu, ki bo v sodelovanju s stroko odgovoren za pripravo gradbene zakonodaje in predpisov, uvajanje novih gradbenih tehnologij in proizvodov, zagotavljanje energetske učinkovite in trajnostne gradnje.

Skupaj z GZS smo za pospešitev javnih gradenj predlagali vladi RS ustanovitev **Agencije za javne investicije**, ki bo skrbelo za pripravo enotnih razpisnih pogojev, kriterijev za izbor najboljšega ponudnika, koncepta vodenja in kontrole gradbenih projektov, korekcijskih ukrepov v primeru ugotovljenih odstopanj in predlogov izboljšanja gradbene zakonodaje in predpisov. Ocenili smo, da bo tako država z večjo učinkovitostjo gradnje javnih objektov letno prihranila 100-200 mio EUR.

Pričakovati je, da bo zmanjšanje gradbenih aktivnosti povzročilo dodatne pritiske na cene inženirskih storitev, zato bo zbornica zagovarjala pomen poštene cene za kakovost projektne dokumentacije in gradnje. Projektna skupina za tarifne pogoje bo pripravila zakonsko sprejemljive rešitve v obliki **dogovora o vrednotenju inženirskih storitev in izdaji priročnika o predpisani vsebini projektne dokumentacije**, ki bosta v pomoč inženirjem in naročnikom pri določanju pogodbene cene.

Področje **požarne varnosti** je že vrsto let stalna problematika naše zbornice in pogosto meče slabo luč na celotno gradbeno inženirsko stroko. Pomanjkanje strokovnjakov zaradi neustreznih študijskih programov, kljub temu, da je požarna varnost ena od bistvenih lastnosti za graditev, delitve pristojnosti med MOP in MO, kadrovskih težav v izpitnih komisijah in zatečenega stanja v praksi, se je upravni odbor IZS odločil za sistematične spremembe in celovito rešitev požarne varnosti.

Zadnji ukrep, ki bo upam uporabljen le izjemoma, pa je **pomoč pooblaščenim inženirjem**, ki bodo začasno izgubili delo. Na naši spletni strani bomo objavljali prosta delovna mesta, da se bodo čim prej lahko ponovno zaposlili, do takrat pa jim bomo odpisali članarino in jim brezplačno ponudili prosta mesta v programu izobraževanja IZS.

Zavedamo se, da bo izvedba sprejetih ukrepov zahtevala izjemno angažiranost strokovnih služb ter voljenih in imenovanih funkcionarjev, pričakujemo pa tudi aktivno sodelovanje članov naše zbornice, ker bomo skupaj močnejši in uspešnejši.

Predsednik IZS

Mag. Črtomir Remec

Zgoraj
Omizje je vodila **Alenka Avberšek**, izvršna direktorica GZS za zakonodajo in politike

Levo
Od leve proti desni: **dr. Mitja Pavliha (MOP)**, **mag. Ljubo Žerak (MP)**, **g. Jakob Presečnik (poslanec DZ RS)** in **mag. Črtomir Remec (IZS)**

Učinkovita graditev javnih objektov za izhod iz gospodarske krize

STROKA JE PREPRIČANA, DA DRŽAVA KOT INVESTITOR SLABO VODI SVOJE INVESTICIJE

Inženirska zbornica Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije sta 8. junija 2009 znova organizirali posvet o učinkovitosti javnih gradenj. Zbralo se je prek 120 udeležencev, predstavnikov gradbene in inženirske dejavnosti, članov GZS ter vrsta pooblaščenih inženirjev, članov IZS, poslanec Državnega zbora, predstavnikov ministrstev, državnih, regionalnih in lokalnih institucij in medijev.

V povezavi z najavljeno pospešeno graditvijo in obnovo javnih infrastrukturnih objektov, kot pomembnega dela proti kriznim ukrepom, je stroka opozorila, da država slabo vodi svoje investicije. Neizkušeni investitorji v želji po čimprejšnjem pričetku gradnje podcenjujejo prvo fazo gradnje – to je pripravo strokovnih podlag in načrtovanje – ki je relativno poceni, določa pa uspešnost ali neuspešnost investicije.

Država se mora po mnenju udeležencev posveta za vodenje svojih investicij usposobiti, poskrbeti mora za nujne spremembe zakonodaje s področja javnega naročanja, graditve, prostora in varstva okolja ter se nenazadnje ustrezno organizirati. Stroka vidi rešitev v ustanovitvi direktorata za graditev in hkrati agencije za javne investicije. Prepričana je, da je to nujna sistemska sprememba za manj neuskladenosti v zakonodaji in manj napak v vodenju investicij, s čemer bi zagotovili pomembne prihranke v denarju in času.

Država mora za ponovno ožvitev gospodarstva in kakovostna delovna mesta pospešeno in učinkovito vlagati v javno infra-

strukturo. Dejstvo pa je, da ni projektov, pripravljenih za takojšen pričetek gradnje, s katerimi bi te proticiklične ukrepe dejansko realizirali, ne le načrtovali. Zato mora država z analizo stanja o pripravi prostorske, projektne in investicijske dokumentacije za vse predvidene nove investicije najprej ugotoviti, kakšne so realne možnosti za zagon ključnih državnih investicij in opredeliti njihovo prioriteto. Država mora urgentno z javnimi naročili sprožiti izdelavo manjkajoče investicijske dokumentacije, zlasti idejne projekte in investicijske programe – na nivoju, primernem za kandidaturu za črpanje razvojnih sredstev EU. Na nivoju Vlade RS je potrebno zagotoviti obvezo vseh ministrstev in ostalih državnih resorjev, da bodo zagotovili najvišjo prioriteto in podporo pri sodelovanju v večjih državnih projektih. Čim prej je potrebno pripraviti večletne programe, ki bodo temeljili na zagotovljenih proračunskih in drugih finančnih sredstvih ter realnih možnostih izvedbe. Za vodenje teh investicij je treba postaviti najbolj kompetentne ekipe strokovnjakov.

Ponovno je potrebno pregledati obstoječo zakonodajo, ki omejuje in ovira hitro izvajanje državnih investicij (prostor, gradnja, javna naročila, okolje, itd) in jo po potrebi hitro spremeniti. Pri tem je treba vključevati stroko (ne diskriminatorno kot doslej) že v zgodnjih fazah njenega nastajanja, ne šele ob obravnavah v parlamentu. To velja tudi z vidika odprave administrativnih ovir za vsako ceno, ker lahko z namenom odprave navide-

znih ovir povzročijo slabšo učinkovitost načrtovanja, s tem pa tudi graditve (projektne naloga, projekt za razpis, itd).

Omizje je vodila **Alenka Avberšek**, izvršna direktorica GZS za zakonodajo in politike, ki je prisotne pozdravila tudi v imenu odsotnega generalnega direktorja GZS, mag. Sama Hribarja Miliča.

Mag. Črtomir Remec, predsednik IZS, je izpostavil cilje, ki bi si jih država kot največji investitor morala zastaviti, še posebej v teh kriznih časih: »To so boljša organiziranost države kot investitorja, usklajeno sprejemanje zakonodaje ob upoštevanju stališč strokovne javnosti, pospešitev investicij v javne stavbe in predvsem javno infrastrukturo ter kakovostna, energetska učinkovita in cenejša gradnja.« Državi je predlagal ustanovitev direktorata ali agencije za javne investicije, katere temeljna naloga bi bila med drugim priprava skupne strategije graditve javnih objektov, nadalje priprava smernic za pripravo razpisne dokumentacije, določitev postopka in kriterijev za najboljšega ponudnika, določitev koncepta vodenja in analize javnih gradenj, priprava korektivskih ukrepov za izboljšanje vodenja investicij, okolju prijazna in trajnostna gradnja ter sodelovanje pri pripravi zakonodaje. »Z učinkovito organiziranostjo in usposobljenostjo države ter nujnimi spremembami zakonodaje je mogoče privarčevati 10% letne vrednosti javnih naročil za javne investicije, t.j. 100 mio EUR vsako leto« je prepričan mag. Remec.

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Udeležence okrogle mize sta nagovorila tudi v.d. generalnega direktorja Direktorata za prostor Ministrstva za okolje in prostor, dr. Mitja Pavliha, in v.d. generalnega direktorja Direktorata za železnice in žičnice Ministrstva za promet, mag. Ljubo Žerak.

Dr. Mitja Pavliha je izpostavil pomanjkanje projektov, ki bi bili primerni za takojšnje črpanje kohezijskih sredstev po OP razvoja okoljske in prometne infrastrukture 2007-2013. Zato je država v iskanju hitrih rešitev ustanovila vladno medresorsko komisijo z nalogo odpraviti ovire pri umeščanju in graditvi objektov državnega in naddržavnega pomena. Cilj komisije je podati predloge za spremembo zakonodaje in boljšo organiziranost države. V pripravi je zakon o umeščanju linijskih objektov v prostor, s katerim naj bi se med drugim premostilo probleme z izvršbo, razlastitvami in odgovornostmi za baze podatkov nosilcev urejanja prostora.

Mag. Ljubo Žerak je izpostavil dotrajanost obstoječe železniške infrastrukture, ki terja takojšnje investicije v novogradnje in obnovo, zaradi česar intenzivno pripravljajo več DPN-jev. Opozoril je na problematiko njihovega umeščanja v prostor, še posebej tistih, ki so predvideni na kmetijskih zemljiščih in s tem v zvezi na nujnost sprememb prostorske in resorne zakonodaje. Nadaljeval je s problematiko kadrovske podhranjenosti stroke na resornem ministrstvu in v projektivi, ki se nanaša na železnice. Problem je financiranje – za 200 do 250 mio evrov potrebnih sredstev za obnove bo država zasebnemu kapitalu po principih JPP nudila državno jamstvo. Med načrti je za leto 2010 posebej opozoril na novogradnjo enotirne proge Divača Koper in dveh odsekov v SV Sloveniji, ki bodo prva priložnost za konkretno, ne le najavljeno vključitev domače inženirske in gradbene stroke.

Borut Gržinič, direktor GZS ZGIGM, je med drugim predstavil 10 točk Gradbeniškega (FIEC) Manifesta EU politikom. Med njimi nujnost pospeševanja procesov odločanja in izvrševanje projektov v teku, pomen presejanja zamud v investiranju in pri pripravi bodočih projektov, znižano stopnjo DDV in drugih davčnih olajšav za graditev stanovanj

in drugih stavb, vzpodbujanje energetske učinkovitih obnov in s tem zmanjšanja klimatskih sprememb ter zmanjšanje energetske odvisnosti, s čemer se ustvarjajo nova zahtevna delovna mesta v gradbeništvu.

Metod Di Batista, GZS, predsednik UO ZISP, DDC, d.o.o., se je osredotočil na problematiko usklajevanja v prostoru in dejstvo, da »so zadnje spremembe prostorske zakonodaje prinesle podaljšanje postopka iz teoretičnih 24 na 37 mesecev, kar je za vsakega, ne le javnega investitorja, nesprejemljivo.« Državo je pozval, da prevzame zakonodajo evropskih držav, pri katerih trajajo postopki umeščanja v prostor namesto naših 6 let, leto ali dve manj kot pri nas.

Težave pri gradnji (javnih) objektov po mnenju **Ivana Lebana**, predsednika komisije IZS za sistemske zakone, izhajajo tudi iz dejstva, da »dokumentacija, določena v zakonodaji, ne sledi potrebam in logiki vodenja investicije in načrtovanju, graditvi in obratovanju objekta.« Poleg tega je država z razlogom zmanjšanja administrativnih ovir iz zakona o graditvi objektov črtala projekt za razpis kot obvezen del projektne dokumentacije. Tako je pretrgala nit odgovornosti v investicijskem procesu in si s tem naredila veliko škode. »In prav iz slabe razpisne dokumentacije izvira večina problemov neuspešne gradnje«, je prepričan g. Leban. Opozoril je na časovno neskončnost izdelave državnega prostorskega načrta, ki je posledica obvezne pridobitve mnenj nanj, in državo pozval, da »definira nekatere objekte nacionalnega interesa in s tem prepreči zlorabo demokracije«.

Po mnenju mag. **Vekoslava Korošca**, direktorja GZS – Združenja za inženiring (ZING) in Združenja za svetovalni inženiring (ZISP), je pomanjkanje znanj javnih investitorjev na področju vodenja investicij najbolj akutno pri pripravi razpisov in vrednotenju ponudb. »Cena ne sme biti edini kriterij za izbor izvajalca. Pomembni kriteriji so tudi profesionalna usposobljenost, izkušnje, vodstvene sposobnosti, razpoložljivost sredstev, strokovna neodvisnost, poštena finančna konstrukcija za določitev cene in strokovna integriteta«, je poudaril mag. Korošec.

Anton Šajna, GZS, Društvo inženiring, je opozoril na pomanjkljivost v zakonodaji, po kateri je lahko investitor neuki udeleženec v investicijskem procesu, pri čemer pa ima po zakonu številne obveznosti in odgovornosti, poleg tega pa tudi na neustrezno definiranost pravil, pooblastil in odgovornosti gradbenega nadzora. Izpostavil je tudi ustrezno plačilo za kakovosten nadzor, ki je prevečkrat podvrednoten.

Mitja Lenassi, IZS, predsednik strokovnega sveta matične sekcije strojnih inženirjev, Lenassi, d.o.o., je investitorjem predlagal, da »v investicijski proces graditve javne stavbe uvedejo postopek »usposobitve objekta««. Postopek v zahodnem svetu ni novost, podpira ga tudi Evropska gradbena direktiva EPBD. Gre za postopek, ki sproti, ne šele na koncu, zagotavlja, da so v stavbi vedno bolj zahtevni sistemi zasnovani, načrtovani, izvedeni in preizkušeni tako, da obratujejo in so vzdrževani tako, kot je zahtevano v projektni nalogi. Tudi on je opozoril na perečo slabost slovenske zakonodaje, t.j. neobveznost izdelave in verificiranja projektne naloge s strani investitorja. »Jasna projektna naloga, ki je živ proces, je ena ključnih sestavin projekta. Šele jasno zastavljeni cilji namreč predstavljajo osnovo za ocenjevanje dobljenega končnega rezultata, t.j. zgrajene stavbe z vsemi inštalacijami in opremo.«

Zaključki posveta so bili posredovani Vladi RS in resornim ministrstvom, povzetek pa je GZS predstavila predsedniku Vlade in kriznim ministrom na Vrhu slovenskega gospodarstva z Vlado RS 12. 6. 2009.

Po predstavitvah je stekla razprava. V njej so udeleženci podprli nujne sistemske spremembe na področju zakonodaje in organiziranosti države, ki bi ob takojšnjih strateških odločitvah Vlade pripeljale do dejanskega zagona javnih infrastrukturnih investicij še v tem letu.

Zapis in zaključki razprave so objavljeni pod aktualno na www.izs.si. ■

Predstavitve posameznih govorcev so objavljene na spletni strani:

<http://www.gzs.si/slo/45210>

Okrogla miza Megra, 31. 3. 2009

DRŽAVA NAJ V NOVE KONCEPTE ZAKONODAJE IN ORGANIZIRANOSTI ZA UČINKOVITEJŠE IZVAJANJE JAVNIH INVESTICIJ IN GRADITVE VKLJUČI STROKO

Inženirska zbornica Slovenije se je letos že šestič predstavila na mednarodnem sejmu gradbeništva in gradbenih materialov Megra v Gornji Radgoni.

V okviru sejma je IZS skupaj z GZS dne 31. 3. 2009 organizirala okroglo mizo z naslovom »Kako do učinkovite (javne) gradnje?«, ki se jo je udeležilo več kot 70 udeležencev, predstavnikov gradbene in inženirske dejavnosti ter vrsta pooblaščenih inženirjev. Pozornost je bila namenjena razpravi o slabi praksi načrtovanja in izgradnje javnih objektov ter o ovirah in nedopustnih praksah, ki jih je v graditeljstvu preveč. Udeleženci so opozorili na posledice pomanjkljive zakonodaje in organiziranosti za načrtovanje, gradnjo in kompetenten nadzor nad gradnjo objektov, še posebej javnih stavb in infrastrukture in s tem povezano neoptimalno financiranje javnih gradenj, ki nedopustno škodujejo gospodarstvu in stroki ter resno ovirajo bodoči razvoj.

Udeleženci so na državo naslovili apel, da naj področje graditve urediti celovito. Potrebno je vzpostaviti Direktorat za graditev, ki bi združeval sistemsko ureditev področja graditve s področji javnega naročanja, izdajanja tehnične zakonodaje in gradbenih dovoljenj ter skrbel za skladnost gradbenih proizvodov in učinkovito rabo energije. Nujno je preučiti izvajanje vseh državnih javnih investicij v eni organizacijski enoti (npr. Agencija za javne gradnje). Podobne rešitve v organizaciji v državni upravi imajo skoraj vse države EU.

Udeležence okrogle mize sta uvodoma pozdravila predsednik IZS mag. Črtomir Remec, in generalni direktor GZS mag. Samo Hribar Milič, ki je poudaril, da je v času krize posebej pomembno, da država zagotovi jasno strategijo razvoja, ki bo smernica za gospodarstvo, tudi graditev, za razvoj. Povabilu na okroglo mizo sta se odzvala v.d. generalnega direktorja za železnice in žičnice mag. Ljubo Žerak in v.d. generalnega direktorja za ceste dr. Peter Gašperšič, oba z Ministrstva za promet, ki sta se aktivno vključila v razpravo. Na okrogli mizi so sodelovali tudi predstavniki IZS dr. Branko Zadnik in g. Mirt Martelanc in predstavniki GZS g. Borut Gržinič in mag. Vekoslav Korošec. Na koncu so se v žal prekratko razpravo vključili še g. Metod Di Batista, g. Franc Avšič, g. Danijel Magajne in g. Peter Frelih.

Mag. Črtomir Remec, predsednik IZS, je izpostavil, da je pomanjkljiva gradbena zakonodaja bolj namenjena upravnemu postopku kot gradnji in uporabi objekta, ter da ni povezave z zakonodajo o javnem naročanju. »Država mora sprejeti koncept učinkovitega izvajanja javnih investicij, ki mora temeljiti na projektni nalogi, na odgovornemu vodji investicije, na učinkovitem nadzoru. Gradnja mora biti okolju prijazna in energetsko učinkovita«, je dodal Remec in opozoril na posledice stanja, ko za investicije ni celovitih programskih zasnov, ko so merila za izbor rešitev in izvajalcev neustrezna, organizacija in vodenje projek-

tov slaba, za posledice napak pa nihče ne odgovarja.

Dr. Branko Zadnik, predsednik IZS - UO MSG, je predstavil sestavo in pomanjkljivosti projektne dokumentacije, ki jo danes predpisuje ZGO in Pravilnik o projektni dokumentaciji. »Slabe predpriprave za gradnjo (premalo ali nestrokovno premišljena in še neobvezna projektna naloga), naknadna spreminjanja obsega in kvalitete objekta med gradnjo zaradi slabe razpisne dokumentacije, so do sedaj v Sloveniji po nepotrebnem zahtevale že zelo velike vsote davkoplačevalskega denarja. Z relativno enostavnimi organizacijskimi potezami angažiranja "pooblaščenih investorjev" s primernimi pooblastili na strani investitorja bi se dosegla popolnoma druga (višja) kvaliteta dela«, je zaključil.

Mirt Martelanc je kot predsednik Komisije IZS za dobro prakso opredelil pojem dobre prakse: "Daljši čas načrtovati, kratek čas graditi in ne prekoračiti investicijskih stroškov. Investirani čas za pripravo in projektiranje, kakor tudi stroški za strokovnjake se v praksi vedno izplačajo". Izpostavil je nujnost, da investitor pred pričetkom projekta imenuje vodjo projekta z ustrežno izobrazbo, delovnimi izkušnjami in referencami, ter pomen izdelave in spremljanja finančnega in terminskega plana. Vse pogodbe v vseh fazah priprave in izvedbe projekta morajo biti popolne in natančne, še posebno, če so sestavni del razpisne dokumentacije javnih natečajev za oddajo del. To omogoča učinkovite in kakovostne

Predsednik IZS, mag. Črtomir Remec.

Predsednik UO MSG, dr. Branko Zadnik.

odločitve, prinaša konkurenčne prednosti in primerljivost ponudbenih cen in zahteva visok nivo angažiranja vseh udeležencev pri organizaciji in koordinaciji izvedbe projekta.

V.d. generalnega direktorja direktorata za ceste na Ministrstvu za promet, dr. Peter Gašperšič, se je strinjal s potrebo po vzpostavitvi učinkovitega sistema vodenja javnih investicij, s poudarkom na stroki in osebni odgovornosti. Stroko, zbornice, je pozval, da pripravijo usklajene predloge za spremembo zakonodaje. Za pripravo sprememb si je treba vzeti potreben čas, izdelati analize in vnaprej oceniti učinke, torej po principih dobre projektne prakse v graditeljstvu.

Ob zaključku je bilo vsem posredovano vabilo na širši posvet, ki ga bosta GZS in IZS organizirali skupaj, k sodelovanju pa povabili tudi Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije. ■

Več na:

<http://www.izs.si>

Okrogla miza Megra, 31. 3. 2009

KAKO DO UČINKOVITE GRADNJE?

Član MSG
Danijel Magajne, univ.dipl.inž.grad.

Da bo gradnja učinkovita, mora biti dobro organizirana. Graditi je potrebno: varno, kvalitetno in hitro. Vendar je potrebno graditi tudi poceni! In to ne samo sedaj, ko prihajamo v krizo.

Prav nobene potrebe ni, da bi bil kak objekt bistveno bolj varen, kot je potrebno (predpisano), in imel večjo trajnost, kot je dogovorjeno in glede na stroške vzdrževanja ter na realno pričakovano dobo uporabe (funkcioniranja) potrebno.

Vsako gradnjo je potrebno najprej skrbno načrtovati. Načrtovanje mora praviloma trajati več časa kot sama izvedba. Potrebno je obdelati več različic! S premišljenim načrtovanjem dosežemo, da bo izvedba potekala hitreje in bo zato celotna gradnja klub daljšemu načrtovanju lahko dokončana prej in da bo bolj racionalna. Skratka bolj učinkovita!

Ali lahko stroški načrtovanja presežejo stroške izvedbe? Seveda lahko. Včasih je s tem možno izvedbo tako poceniti, da so skupni stroški gradnje bistveno nižji. To je utemeljeno takrat, ko je projekt zelo zahteven (zelo unikatni) predvsem pa, če je možno pričakovati, da bo intenzivno razmišljanje pri nekem projektu poplačano pri naslednjih podobnih projektih! Pri načrtovanju je zelo pomembna inovativnost!

Večje hitrosti izvedbe in manjših stroškov ne dosežemo samo z dobro organizacijo gradnje temveč tudi ali včasih celo predvsem z ustrezno zasnovo objekta. V enako varen objekt je lahko vgrajenega več ali manj materiala. Enako funkcionalen objekt je lahko zgrajen bolj ali manj standardno. Če je vgrajeno manj (ravno prava količina) ustreznega materiala in če so elementi gradnje bolj standardni, bo gradnja praviloma hitrejša, cenejša in okolju prijaznejša. Je pa za tako snovanje objektov potrebnega bistveno več znanja, mnogo razmišljanja ter veliko poguma in prizadevnosti.

Vidimo torej, da delamo največjo napako, če je cena glavni ali celo edini pogoj za izbiro projektanta.

Vsega načrtovanja investitor pravzaprav ne sme plačati neposredno. Investitor mora praviloma najeti samo uglednega samostojnega pooblaščenega inženirja, ki zna skupaj z njegovimi tehnologiji definirati bistvene pogoje za ustrezno funkcionalnost objekta in za pravilno (neproblematično) umestitev v prostor ter zna suvereno kontrolirati izdelavo izvedbenih projektov. Zelo pomembno je dobro sodelovanje med projektantom, ki mora vedeti, kaj je potrebno zgraditi in izvajalcem, ki ve, kako se da učinkovito graditi. Zato je pomembno, da projekte za izvedbo priskrbi izvajalec. Koliko materiala (več manj kvalitetnega ali manj boljše kakovosti) bo vgradil v predpisano varno in ustrezno funkcionalen objekt je stvar izvajalca, ki mora objekt ponuditi na ključ. Posebni specializirani projektanti, ki poznajo obstoječo in znajo razvijati nove tehnologije gradnje, bodo za izvajalca objekt do konca načrtovali tako, da bosta investitor in zgoraj omenjeni pooblaščen inženir zadovoljna in da bo izvajalec pri gradnji zaslužil. Vsak objekt, ki ga postavimo v prostor (stavba, jez, most, podporni zid,...) je unikat. Objekti so si med seboj lahko podobni glede na dizajn, glede na tehnologijo gradnje,... Ne morejo pa biti identični. Vsak je v drugačnem okolju in na drugačnih temeljnih tleh.

Vsak je bil projektiran in grajen nekoliko drugače. Vsak naslednji objekt pri istem projektantu in pri istem izvajalcu pa mora biti grajen učinkoviteje kot prejšnji. ■

Od leve proti desni: mag. Črtomir Remec (IZS), dr. Branko Zadnik (IZS), mag. Tanja Bogataj (MOP), dr. Mitja Pavliha (MOP), ga. Gordana Ljubič (MOP)

Nujni ukrepi na področju graditve

MAG. REMEC IN DR. PAVLIHA DOGOVORILA TESNEJŠE SODELOVANJE IZS IN MOP

Vodstvo IZS se je 9. 4. 2009 sestalo z dr. Pavliha v.d. generalnega direktorja Direktorata za prostor na Ministrstvu za okolje in prostor. Poleg njega sta bili na sestanku prisotni še njegova namestnica mag. Bogataj in vodja sektorja za graditev ga. Ljubič. S strani IZS pa so se sestanka udeležili predsednik mag. Remec, predsednik UO MSG dr. Zadnik in generalna sekretarka mag. Škraba Flis.

Pobudo za sestanek je podal Direktorat za prostor. Po uvodnem pozdravu je v.d. generalnega direktorja direktorata za prostor, dr. Pavliha, izpostavil željo direktorata po tesnejšem, ne le formalnem sodelovanju z IZS. Predsednik mag. Remec se je zahvalil za povabilo na sestanek, pozdravil povabilo k tesnejšemu sodelovanju in zagotovil pripravljenost IZS.

V nadaljevanju je razgovor potekal o štirih temah:

1. prizadevanjih zbornice za ureditev področja graditve kot celote,
2. nujnih spremembah ZGO-1,
3. spremembah podzakonskih aktov ZGO-1,
4. dogodkih IZS v letu 2009.

Predsednik mag. Remec je predstavil prizadevanja zbornice za ureditev področja graditve kot celote. Še posebej je izpostavil stališča IZS, predstavljena v okviru okrogle mize z naslovom »Kako do učinkovitih (javnih) gradenj?«, ki je potekala v okviru sejma Megra 31. 3. 2009, med njimi tudi potrebo po boljši pozicioniranosti področja graditve

znotraj MOP. Rešitev je potrebno poiskati v smeri direktorata za graditev oziroma direktorata za prostor in graditev. Poleg tega mora država poskrbeti za učinkovito izvajanje javnih gradenj, kjer bi moral naročnik po prepričanju IZS za vsako investicijo imenovati odgovornega vodjo investicije. Razmisliti bi bilo potrebno tudi o ustanovitvi Agencije za javne investicije. IZS je MOP seznanila, da je skupna stališča IZS in GZS, zapisana tudi v sporočilu za javnost, GZS vključila v predlog 3. dela proti kriznim ukrepom Vlade RS, ter da bodo IZS, GZS in ZAPS do poletja organizirale posvet na temo »Kako do učinkovitih (javnih) gradenj?«, na katerem pričakujejo aktivno udeležbo Direktorata za prostor.

MOP je informiral IZS o spremenjenemu normativnemu delu Vlade RS v letu 2009. Iz njega je v celoti umaknjen ZAID, kar pa ne pomeni, da v prihodnosti le ta ne bo več aktualen. Do jeseni 2009 bo spremenjen ZGO-1, a le v nekaj členih, v katerih bo zaradi nujnosti implementirana EU direktiva o storitvah na notranjem trgu. Pri tem MOP pričakuje konkretno sodelovanje IZS.

MOP je seznanil IZS, da želi pregledati vsak podzakonski predpis posebej in nato pristopiti k potrebnim spremembam podzakonskih aktov in ZGO-1, pri čemer računa na konkretno in korektno sodelovanje IZS. MOP je zaprosil IZS, da mu posreduje želeni prioriteten red sprememb podzakonskih aktov ZGO-1. Na podlagi le tega bi dogovo-

rili način dela: formirali bi delovne skupine, ki bi izdelale pregled stanj in pripravile predlog izboljšav, ter opredelili časovne okvire dela skupin.

Na sestanku je bilo dogovorjeno:

- IZS in Direktorat za prostor se sestaneta vsake tri mesece; naslednji sestanek bo v začetku julija na IZS,
- Direktorat za prostor preveri možnost samostojne enote na MOP, ki bi pokrivala graditev,
- Direktorat za prostor podpira pobudo IZS o imenovanju odgovornega vodje investicije in preveri možnost za implementacijo pobude,
- Direktorat za prostor bo aktivno sodeloval na posvetu IZS, GZS in ZAPS na temo »Kako do učinkovitih (javnih) gradenj?«,
- IZS podpira implementacijo direktive o storitvah; MOP posreduje IZS v pregled predlog sprememb ZGO-1; IZS se pri tokratnih pripombah omeji izključno na »odprte« člene ZGO-1,
- IZS posreduje MOP želeni prioriteten red sprememb podzakonskih aktov ZGO-1,
- IZS zbira vprašanja in pobude za spremembo zakonodaje in predpisov ter jih na rednih tri-mesečnih sestankih predaja MOPu,
- v.d. generalnega direktorja direktorata za prostor, dr. Pavliha, je sprejel povabilo IZS in bo nagovoril udeležence 49. srečanja ECCE 22. 5. 2009 v Ljubljani. ■

Stališče IZS

KDO LAHKO OPRAVLJA NADZOR NAD GRADNJO DEL IN POSAMEZNIH DEL

V letošnjem letu smo na zbornico dobili večje število vprašanj o tem, kdo lahko opravlja nadzor nad gradnjo del in posameznih del v povezavi s stroko, katere pooblastilo IZS ima. Konkretnije, ali mora nadzor nad gradbenimi deli določene stroke opravljati odgovorni nadzornik določene stroke ali ga lahko opravlja tudi odgovorni nadzornik druge stroke? Na primer, ali lahko odgovorni nadzornik s področja strojne stroke opravlja nadzor nad prestavitvijo električnih in telekomunikacijskih vodov ali ne? Vprašanja so posledica nedavnih tolmačenj upravnih enot in MOP, po katerih je odgovor na zgornje vprašanje pozitiven. Ker so omenjena tolmačenja v praksi povzročila precej burnih reakcij in ker niso v skladu z zakonodajo in podzakonskimi akti, je upravni odbor IZS na predlog komisije za sistemske zakone IZS sprejel stališče in odločil, da se ga posreduje upravnim enotam, MOP, Inšpektoratu RS za okolje in prostor (Inšpekciji za prostor),

ter članom IZS (e-pošta, spletna stran, IZS. NOVO).

Stališče IZS:

IZS je preučila problematiko in sprejela naslednje stališče:

Gradbeni nadzor nad zahtevnimi objekti lahko po ZGO-1 opravlja le:

- pooblaščen inženir, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega projektanta za zahtevne objekte ali
- pooblaščen inženir, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega vodjo del za zahtevne objekte,
- tehnik, ki izpolnjuje pogoje po (2) odstavku 230. člena ZGO-1.

Gradbeni nadzor nad manj zahtevnimi objekti lahko po ZGO-1 opravlja:

- pooblaščen inženir, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega projektanta za manj zahtevne in enostavne objekte ali

- posameznik, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega vodjo del (udi+3 leta, di+5 let, i+7 let, tehnik+10 let),
- inženir, ki izpolnjuje pogoje po (3) odstavku 230. člena ZGO-1.

Opomba:

Gradbeni nadzor nad manj zahtevnimi objekti lahko opravlja tudi pooblaščen inženir, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega projektanta za zahtevne objekte ali odgovornega vodjo del za zahtevne objekte.

Iz potrdila o vpisu v imenik IZS izhaja, da ima posameznik pridobljen status pooblaščenega inženirja **le z enega področja** (stroke) – glejte prilogo – torej s področja gradbene stroke ali elektro stroke ali strojne stroke, ..., pri čemer **ima na navedenem področju pravico nastopati kot** odgovorni projektant določene vrste načrtov, odgovorni revident, odgovorni nadzornik, odgovorni vodja del in odgovorni vodja gradbišča.

Pooblaščenega inženirja torej ne omejujejo določila o nadzoru iz ZGO-1 (so preveč splošna), ampak ga omejujejo določila o pooblastilih iz Pravilnika o obliki in vsebini ter o načinu vodenja imenika ZAPS in IZS: http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/zakonodaja/prostor/graditev/pravilnik_imenik_izs_in_zaps.pdf (stran 21 in 22).

Zaključek:

Po ZGO-1 je na gradbišču predviden en sam nadzornik in en sam odgovorni nadzornik.

V primeru gradnje zahtevnega objekta bo v primeru, da bo za odgovornega nadzornika imenovan pooblaščen inženir (katerekoli stroke), ki izpolnjuje pogoje za odgovornega projektanta za zahtevne objekte ali odgovornega vodjo del za zahtevne objekte, le ta zaradi omejenega pooblastila, ki izhaja iz njegove licence, moral imenovati svoje pomočnike – odgovorne nadzornike posameznih del (iz drugih strok). Le teh mu ni potrebno imenovati le v primeru, da ima sam še pooblastila iz vseh drugih strok (področij). Seveda si lahko za posamezna dela imenuje tudi pomočnike iz svojega področja (stroke).

V primeru gradnje manj zahtevnega objekta bo v primeru, da bo za odgovornega nadzornika imenovan pooblaščen inženir (katerekoli stroke), ki izpolnjuje pogoje za odgovornega projektanta za manj zahtevne in enostavne objekte, le ta zaradi omejenega pooblastila, ki izhaja iz njegove licence, moral imenovati svoje pomočnike – odgovorne nadzornike posameznih del (iz drugih strok). Enako kot zgoraj velja, da si lahko za posamezna dela imenuje tudi pomočnike iz svojega področja (stroke). ■

Pobuda strokovnega sveta MSS

ZAKAJ BI BILO POSTOPEK »USPOSOBITVE STAVBE« POTREBNO VPELJATI TUDI PRI NAS

Predsednik SS MSS
Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str.

»Commissioning« – Cx¹, po slovensko »Usposobitev stavbe«, predstavlja pri graditvi objektov kvalitativno naravnani postopek, ki zagotavlja, da je stavba z vsemi inštalacijski sistemi in opremo zasnovana, načrtovana, funkcijsko preizkušena in sposobna za uporabo, obratovanje in vzdrževanje skladno z zahtevami projektne naloge. Ob uporabi tega celostnega procesa predstavlja njegov rezultat popolnoma uporabna in v vseh pogledih usklajena stavba, vključno s celovito projektno in tehnično dokumentacijo vseh njenih sistemov in sklopov ter s podučnim osebjem za obratovanje in vzdrževanje. Postopek je najbližje poznanemu revidiranju in gradbenemu nadzoru iz ZGO-1, združenim skupaj, vendar za razliko od obeh ta poteka v celoti po natančno izdelanih in sprotno noveliranih proceduralnih standardih za vsak inštalacijski sklop in sistem posebej ter tudi v medsebojni soodvisnosti ter povezavi.

Razlogi, zakaj je potrebno postopek

»commissioning« vpeljati tudi pri nas, še posebej pri (strojnih) inštalacijah?

1. Ker upoštevajoč postavljene zahteve v ZGO-1 glede same potrebne strokovnosti posameznika in tudi predpisanega obsega del gradbenega nadzora, ta enostavno ne more biti kos nalogi, to je, da bi bile (strojne) inštalacije dejansko uspešno pripravljene za uporabo, obratovanje in vzdrževanje. Odgovorni nadzornik za posamezne (strojne) inštalacije upoštevajoč ZGO-1 niti ni nujno imenovan, še manj ustrezno je v njem predpisana potrebna strokovnost – celo delovodje in mojstri s petimi leti delovnih izkušenj. Nadalje strokovnega izpita za nadziranje (gradbeno in posameznih del) ZGO-1 sploh ne pozna, torej za to dejavnost tudi ni nikarkršnega strokovnega usposabljanja!
2. Ker postopek »commissioning« predstavlja skupinsko prizadevanje vseh udeležencev pri graditvi, med njimi je v času gradnje tudi aktivno vključen odgovorni

projektant posameznih (strojnih) inštalacij, kateremu je na ta način dejansko omogočeno (in ne samo morda »ne preprečeno«) opravljanje »projektantskega nadzora«, ki ga posredno v gradbeno prakso vnaša zadnja sprememba ZGO-1B. Nadalje pa ima dejanska projektantova prisotnost na gradbišču za rezultat še tri vrednosti:

- njegovo hitrejšo odzivnost na morebitno nastale težave in pojasnjevanje nejasnosti pri izvedbi ali celo odpravljanja napak – v svetu namreč jasno velja: »Ni popolnih načrtov in jih nikoli ne bo«²;
 - pridobitev nujno potrebnih povratnih in tudi praktičnih informacij, kar dviguje projektantovo dejansko izkušnost in strokovnost;
 - skladnejšo izdelavo PID dokumentacije glede na nastale spremembe pri izvedbi;
3. Ker Energetski zakon (EZ) vsled zahteve evropske direktive o energetski učinkovitosti stavb vnaša v prihajajočo prakso postavbo »neodvisnega strokovnjaka«, katerega obseg del je skozi EZ opredeljen za izdelovanje »energetskih izkaznic« in »pregledovanje klimatskih sistemov«, skozi zahtevo evropske direktivo pa tudi za »pregledovanje kotlov«³, katere prihajajoča sprememba vnaša tudi še razširitev na »pregledovanje kotlov in celotnih ogrevalnih sistemov«.
 4. Ker vodenje postopka »commissioning« s strani »od izvajalca in projektanta neodvisne« strokovno usposobljene osebe, naročene (in tudi plačane) neposredno s strani investitorja in/ali pa končnega uporabnika, namesto samo ločenega »revidenta«, »nadzora« in/ali »supernadzora«, zajema vse od priprave projektne naloge, preko

pregledovanja vseh faz projektne dokumentacije (tudi »revidiranja faze PGD« po ZGO-1), nadziranja izvedbe s pripravo vseh postopkov preverjanja celovitosti in delovanja sklopov in sistemov, posamezno in v medsebojni soodvisnosti, nadalje vodenje priprave samih postopkov in spremljanja usposabljanja osebja za obratovanje in vzdrževanje, pregledovanja celovitosti dokumentacije izvedenih del, vodenja postopkov izdelave sezonskih meritev ter občasnega spremljanja delovanja v celotni garancijski dobi s končno potrditvijo ustreznosti in zanesljivosti sistemov (podobnost z »izjavo o zanesljivosti po ZGO-1«), kar predstavlja nujno potrebno strokovno RDEČO NIT pri vseh fazah graditve (strojnih) inštalacij, da je dosežen postavljeni cilj iz projektne naloge in zagotovljene bistvene zahteve iz ZGO-1.

Pobuda SS MSS

Strokovni svet MSS je UO MSS podal predlog potrebnih korakov znotraj IZS za sistematično vpeljavo postopka »commissioning« v gradbeno prakso (strojnih) inštalacij, ki je med drugim vseboval tudi predlog dodatnega prostovoljnega usposabljanja (strojnih) inženirjev z izpitnim preverjanjem znanja za naziv »vodja postopka Cx za (strojne) inštalacije« in pogojno (ob soglasju MOP) tudi »neodvisnega strokovnjaka« po EZ.

Sklep UO MSS

UO MSS je na seji v mesecu aprilu s sklepom imenoval delovno skupino, ki bo projekt pripeljala do oblike, primerne za uporabo članom IZS. S sklepom je predvidena tudi organizacija izobraževanja v okviru IZS. ■

¹ Angleško besedo »commissioning« bi bilo nujno čim prej, vsekakor pa pred uveljavitvijo postopka v IZS, prevesti v slovenski jezik, pri čemer je smiselno najbližje zapis »preverjanje in priprava« ali pa podobno kot poslovenjenja beseda inženiring, enostavno »komišening«.

² Še nekaj misli na isto temo: *Perfect design is asymptotic. You can get infinitely close, but you can never reach it. If a project doesn't have a time constraint, it will never get finished. Design engineers make mistakes on virtually every project (especially in plans and specifications).*

³ V RS potrebno strokovno »pregledovanja kotlov« že opravljajo ustrezno preverjeni in podkovani »neodvisni strokovnjaki« – DIMNIKARJI! Ali je to dejansko strokovno ustrezno rešeno?

Ovire za uporabo alternativnih energetskega sistemov.

Energetski zakon v praksi

PRAVILNIK O ŠTUDIJAH IZVEDLJIVOSTI ZA ALTERNATIVNE ENERGETSKE SISTEME

Komisija za dobro prakso
dr. Marjana Šijanec Zavrl, univ.dipl.inž.grad.

Ministrstvo za okolje in prostor je pred dobrim letom sprejelo Pravilnik o metodologiji izdelave in vsebini študije izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo stavb z energijo (Uradni list RS, št. 35/2008 z dne 9. 4. 2008). S tem pravilnikom smo v slovenski pravni red prenesli zahtevo 5. člena Direktive EU o energetske učinkovitosti stavb (2002/91/ES) (direktiva EPBD), ki za nove stavbe z uporabno površino na 1000 m² zahteva obvezno študijo izvedljivosti za alternativne energetske sisteme (AES).

Podlaga v Energetskem zakonu

Zakonsko podlago za sprejem Pravilnika o študijah izvedljivosti za AES je z 68.a členom podala novela Energetskega zakona (EZ) v novembru 2006. Energetski zakon je v skladu s 5. členom direktive EPBD določil, da je pri graditvi novih stavb, katerih uporabna tlorisna površina presega 1000 m², in pri rekonstrukciji stavb, katerih uporabna tlorisna površina presega 1000 m² in se zamenjuje sistem oskrbe z energijo, treba izdelati študijo izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo z energijo, pri kateri se upošteva tehnična, funkcionalna, okoljska in ekonomska izvedljivost alternativnih sistemov za oskrbo z energijo.

Po določilih energetskega zakona kot alternativni sistemi se štejejo:

- decentralizirani sistemi na podlagi obnovljivih virov energije;
- soproizvodnja;
- daljinsko ali skupinsko ogrevanje ali hlajenje, če je na voljo;
- toplotne črpalke.

Zakon določa, da je študija izvedljivosti obvezna sestavina projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja v skladu s predpisi o graditvi objektov. Metodologija za izdelavo in obvezna vsebina študije izvedljivosti pa sta predpisani v uvodoma omenjenem pravilniku o študijah izvedljivosti za AES.

Nekatere stavbe so iz te obveznosti izvzete in sicer:

- stavbe, za katere je način oskrbe z energijo določen v lokalnem energetskega konceptu;
- stavbe, za katere je način oskrbe z energijo določen s predpisom iz 36. člena EZ (t.j. v primeru določitve načina ogrevanja v industrijskih obratih, če je to smotrno iz ekoloških, energetskega ali tehnoloških razlogov in je na posameznih zaokroženih območjih lokalnih skupnosti ali v posameznih s tem zagotovljena smotrnejša izraba energije);
- stavbe za obredne namene, spomenike, začasne stavbe za krajšo uporabo in stavbe za občasno uporabo (gre za stavbe, ki so tudi sicer izključene iz direktive EPBD);
- stavbe, za katere predpis lokalne skupnosti določa obvezno priključitev na določeno vrsto energetskega omrežja oziroma uporabo določene vrste goriva.

Kaj določa pravilnik

Pravilnik določa, da mora študija izvedljivosti vsebovati vse potrebne podatke in izračune, tako da je mogoče vsestransko oceniti energijske, okoljske, finančne in druge (tehnične, tehnološke, prostorske) učinke ter primernost naložbe.

Preveriti je potrebno najmanj dva različna sistema za oskrbo stavbe z energijo. Izdelovalec študije v skladu z inženirsko prakso predlaga variante in skupaj z investorjem izbere najmanj dva predloga za nadaljnjo presojo naložbe. Eden od predlogov mora vsebovati varianto z alternativnim sistemom. Predlagane rešitve je potrebno izbrati upoštevaje tehnično izvedljivosti, usklajenost z lokacijskimi pogoji in ekonomičnost v celotnem življenjskem krogu naložbe.

Variante AES se določijo na osnovi potreb stavbe po energiji, v skladu s pravilnikom za področje učinkovite rabe energije v stavbah. (Trenutno to področje urejata pravilnika PTZURES 2002 in PURES 2008 z vzporedno veljavnostjo.)

Metodologija študije izvedljivosti

Osrednji del pravilnika predstavlja metodologija študije izvedljivosti, ki temelji na stroških (investicijskih, obratovalnih in vzdrževalnih) in koristih naložbe zaradi morebitne prodaje energije na trgu in prihrankov zaradi lastne proizvodnje energije. Podrobno je predpisana tudi obvezna vsebina študije izvedljivosti.

Obvezni kazalniki učinkovite rabe energije, vplivov na okolje in stroškovni kazalniki za vrednotenje variant AES:

- raba končne energije (kWh/leto),
- celotne emisij CO(2) (kg CO(2)/leto),
- celotni investicijski, obratovalni in vzdrževalni stroški na enoto proizvedene energije (EUR/kWh),
- celotni investicijski stroški naložbe na m² površine stavbe (EUR/m²).

Posebne ovire pri uvajanju študije izvedljivosti za AES.

- **Dodatni naložbeni kazalniki** finančne upravičenosti naložbe so zahtevani pri kompleksnih variantah AES (prodaja energije na trgu oz. investicija nad 300.000 EUR) in obsegajo:
- neto sedanjo vrednost naložbe,
 - interno stopnjo donosnosti,
 - relativno neto sedanjo vrednost in
 - enostavno vračilno dobo naložbe.

Študija izvedljivosti se zaključí s predlogom najboljše variante. Po pravilniku je izdelovalec študije dolžan seznaniti investitorja z njeno vsebino in s predlagano najboljšo varianto. Investitor pa mora s pisno izjavo potrditi seznanitev s študijo in ob tem tudi navesti svojo odločitev o izbiri sistema za oskrbo stavbe z energijo.

Študije izvedljivosti in PURES 2008

Pravilnik o študijah izvedljivosti AES (velja za stavbe večje od 1.000 m²) torej ne zavezuje investitorja k odločitvi za predlagano rešitev. Nasprotno pa PURES 2008 v 8. členu za vse stavbe neposredno predpisuje najmanj 25% pokritost moči za gretje, prezračevanje, hlajenje in toplo pitno vodo z obnovljivimi viri energije (toplota okolja, sončno obsevanje, biomasa, geotermalna energija in energija vetra, ali predviden priključek na naprave za pridobivanje toplote ali hlada iz obnovljivih virov energije zunaj stavbe).

Oba pravilnika si prizadevata povečati rabo obnovljivih virov v stavbah, vendar z različnima pristopoma, ki se med seboj vsebinsko praktično ne povezujeta. Pri pravilniku o študijah izvedljivosti gre za

analize, ki temeljijo na računu potreb po energiji, okoljskih in ekonomskih kazalnikih; končna odločitev je sicer prepuščena investitorju, pri čemer k pozitivni odločitvi močno prispevajo zlasti denarne spodbude pa tudi primeri dobre prakse in rastoče zaupanje investitorjev v tehnologije za izrabo OVE. Zahteva res velja le za velike stavbe, a z napovedano prenovljeno direktivo EPBD je predvidena razširitev tega določila na vse stavbe. Pravilnik PURES 2008 neposredno zahteva uporabo OVE v stavbah, izhajajoč iz nacionalnih strateških ciljev ne glede na ekonomske vidike posamične naložbe. Opazimo lahko tudi razliko v definiciji AES in OVE. Daljinsko ogrevanje in hlajenje, ki je ena od sprejemljivih alternativnih rešitev po pravilniku o študijah izvedljivosti, ustreza zahtevam PURES-a 1e, če je na ravni daljinskega sistema zagotovljenih 25% virov iz OVE.

Izkušnje EU-27

Države članice so se lotile prenosa zahteve iz 5. člena Direktive EPBD na dva generalno različna načina (vir: <http://www.sentro.eu>):

Neposreden pristop (prenos zahteve v zakon in podrobni pravilnik za študije izvedljivosti):

- na način, da se s pravilnikom definira metodologija študije izvedljivosti (npr. Slovenija, Francija, Finska),
- s seznamom izbranih alternativnih sistemov, katerih uporaba je obvezna, če ni dokazano drugače (npr.: obvezna raba sončne energije v Španiji in na Portugalskem, tudi zahteva PURES 2008).

Implicitni prenos:

- v okviru obstoječe zakonodaje za energetsko učinkovitost stavb, kjer so AES že vsebovani v celoviti EPBD računski metodologiji (npr. Nizozemska, Bolgaria, Luxemburg),
- preko druge zakonodaje s področja proizvodnje in dobave energije ter prostorskega načrtovanja, ki definira zahteve za rabo OVE v lokalni skupnosti (npr. Danska, Litva).

Zaključek

Analize ovir pri uvajanju študije izvedljivosti v proces načrtovanja stavbe so pokazale, da je potrebno s pripravami na študijo pričeti že v zgodnjih fazah načrtovanja. Objektivnost pri izboru najprimernejšega sistema za oskrbo z energijo je odvisna od znanja strokovnjakov in njihovega pregleda nad kazalniki že izvedenih AES, kot tudi od ustreznih celovite in objektivne programske podpore.

Viri

Pravilnik o metodologiji izdelave in vsebini študije izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo stavb z energijo (Uradni list RS, št. 35/2008 z dne 9. 4. 2008)

Energetski zakon (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo)

Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list RS, št. 93/08) (PURES 2008)

EIE SENTRO Trajnostni energetski sistemi v novih stavbah – uveljavitev študije izvedljivosti po Direktivi o energetski učinkovitosti stavb (2007-2008) (<http://www.sentro.eu>) ■

Direktiva EPBD, PURES in energetske izkaznice

MOP JE NAJAVIL PODALJŠANJE PRAVILNIKA O TOPLOTNI ZAŠČITI IN UČINKOVITI RABI ENERGIJE V STAVBAH

Minister za okolje in prostor je v letošnjem letu imenoval strokovni svet za učinkovito rabo energije v stavbah, kot posvetovalni organ ministra. Predstavniki zbornice v svetu je član MSS in predsednik komisije IZS za dobro prakso, g. Mirt Martelanc. Prva seja sveta je bila 26. 5. 2009.

Dnevni red je obsegal tri točke:

- Predstavitev stanja priprave Pravilnika o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb,
- Predstavitev ključnih sprememb Direktive o energetske učinkovitosti stavb in faze sprejemanja,
- Obravnava priporočenih računskih metodologij opredeljenih v Pravilniku o učinkoviti rabi energije v stavbah (PURES) in v osnutku Pravilnika o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb,
- Razno.

Po predstavitvah vseh točk je sledila izmenjava pogledov in informacij, ki so privedle do naslednjih sklepov Strokovnega sveta:

1. Glede na predvideno dinamiko sprejema prenovljene Direktive o energetske učinkovitosti stavb je treba takoj začeti s pripravo prenovljenega ali novega Pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah.
2. Zagotoviti je treba, da bo tako v Pravilniku o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb kot v Pravilniku o učinkoviti rabi energije v stavbah uporabljena ista računski metodologija.
3. Kot osnova za oblikovanje nacionalne metodologije je treba uporabiti skupino evropskih standardov, ki je, ozi-

roma bo, nastala na podlagi mandata izdanega v skladu z Direktivo o energetske učinkovitosti stavb.

Pod točko »Razno« se je razprava dotaknila namere Ministrstva za okolje in prostor, da do sprejema novega ali prenovljenega PURES podaljša sobivanje obeh sedaj uporabljenih predpisov – PURES in Pravilnika o toplotni zaščiti in učinkoviti rabi energije v stavbah.

Soglasno je bil sprejet sklep:

4. Do sprejema novega ali prenovljenega PURES, ki mora slediti prenovljeni direktivi EPBD, bi bilo nujno podaljšanje koeksistence obeh sedaj veljavnih predpisov in tako omogočen zvezen prehod na novo pravno-tehnično ureditev.

Vršilec dolžnosti generalnega direktorja direktorata za prostor, dr. Mitja Pavliha, ki je sestanek vodil, se je zavezal, bo ministra ob prvi priložnosti obvestil o predlogih strokovnega sveta in ministru predlagal, da jih pri nadaljnjih akcijah upošteva.

Tik pred izidom glasila smo z MOP prejeli obvestilo, da pripravljajo spremembo PURESa, v kateri bo določen nov rok razveljavitve Pravilnika o toplotni zaščiti in učinkoviti rabi energije v stavbah. Spremembo PURESa nameravajo objaviti v Uradnem listu RS še pred 1. 7. 2009. ■

Poziv IZS

UPRAVNE ENOTE NAJ V KOMISIJE PRI TEHNIČNIH PREGLEDIH VKLJUČIJO POOBLAŠČENE INŽENIRJE

V okviru Inženirske zbornice Slovenije v zadnjem obdobju aktivno deluje Komisija za dobro prakso. Eden izmed ciljev in nalog komisije je priprava **pravil dobre prakse**, ki bodo oz. že služijo članom pri njihovem delu. Tako je komisija v marcu pripravila poziv, ki ga je potrdil tudi upravni odbor IZS in ga poslala na naslove vseh upravnih enot.

Upravnim enotam je komisija predlagala, da zaradi večjih pristojnosti in v prid strokovnosti dela komisij za tehnični pregled objekta, upravne enote pri imenovanju članov komisije za tehnični pregled, za strokovnjake imenujejo osebe, ki so pooblaščenice inženirji in izpolnjujejo zakonske pogoje za odgovornega projektanta za zahtevne objekte, odgovornega nadzornika za zahtevne objekte in odgovornega vodjo del za zahtevne objekte.

ZGO-1B v 90. členu govori o komisiji za tehnični pregled in določa: »če je zaradi tehnične ali druge specifičnosti objekta potrebno, se lahko v komisijo imenujejo še drugi strokovnjaki«. ZGO-1B sicer natančneje ne razlaga pojma »strokovnjak«. Tega pojma tudi ne zasledimo v Zakonu o upravnem postopku. Dosedanja praksa upravnih organov kaže na različen pristop pri izbiri strokovnjakov v komisije za tehnični pregled, ki po svoji strokovnosti večinoma ne ustrezajo zahtevam, ki jih zakon nalaga pooblaščenemu inženirju. Zakonski tekst izvira iz časa, ko je zakon določal, da pogoje glede strokovne izobrazbe in usposobljenosti odgovornih projektantov določajo projektantske organizacije. Tekst je ostal nespremenjen tudi v času po ustanovitvi poklicne zbornice IZS in vzpostavitvi imenika pooblaščenih inženirjev.

Zakon o graditvi objektov (Ur.l.SRS št. 34/84 in 29/(86)) je v 70. členu določal, da se s tehničnim pregledom ugotovi:

- ali je objekt izveden v skladu s tehnično dokumentacijo in v skladu s predpisi, normativi in standardi, ki so obvezni pri izvedbi objektov take vrste in s pogoji, določenimi za gradnjo objekta na zemljišču, ►

- ali so bili storjeni predpisani ukrepi, s katerimi bo preprečena oziroma na najmanjšo mero omejena škoda, ki jo utegne povzročiti objekt sam po sebi, oziroma z uporabo v svoji okolici,
- ali so napeljave, naprave in oprema kvalitetno vgrajene in ali izpolnjujejo projektno predvidene parametre, upoštevajoč tehnološki proces ter varstvo pri delu in varstvo okolja in ali so izdelana navodila za obratovanje.

S sprejemom Zakona o graditvi objektov (Ur.l.RS št. 59/96) se je obseg odločanja Komisije za tehnični pregled razširil še z naslednjo ugotovitvijo:

- ali je objekt izveden v skladu z gradbenim dovoljenjem,
- ali je izdelan geodetski načrt novega stanja zemljišča in novo zgrajenih objektov na zemljišču.

ZGO-1A (Ur.l.RS št. 102/04) je obseg potrebnih ugotovitev pri tehničnem pregledu razširil še z naslednjimi ugotovitvami:

- ali je navodilo za vzdrževanje in obratovanje objekta izdelano v skladu z določbami tega zakona,
- ali obstoji ustrezno dokazilo o zanesljivosti objekta izdelano v skladu z določbami tega zakona.

Sedaj veljavni ZGO-1B (Ur.l.RS št.: 126/07) je obseg potrebnih ugotovitev pri tehničnem pregledu, ki jih je dopolnil ZGO-1A, črtal in preostalim dodal dve novi ugotovitvi, kot sledi:

- ali so zgrajeni objekti, s katerimi se zagotavlja minimalna komunalna oskrba,
- ali je projekt izvedenih del izdelan v skladu s predpisi.

Za lažjo izbiro v prihodnje, ob imenovanju pooblaščenih inženirjih, kot strokovnjakov za posamezna področja v komisije za tehnični pregled, je upravnim enotam lahko v pomoč imenik pooblaščenih inženirjev, objavljen na spletni strani www.izs.si.

V aprilu je komisija pripravila dodatni poziv in predlagala, da se bodisi na Ministrstvu za okolje in prostor bodisi na Upravnih enotah vzpostavi javno dostopne seznam/e strokovnjakov, ki lahko sodelujejo v komisijah za tehnične preglede objektov, pri čemer naj se ti pripravijo v sodelovanju z IZS. ■

Predlog IZS

MOPU SMO PREDLAGALI SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ZAKONODAJE S PODROČJA POŽARNE VARNOSTI

Obveščamo vas, da smo Ministrstvu za okolje in prostor (MOP) v mesecu maju posredovali predlog sprememb in dopolnitev zakonodaje s področja požarne varnosti. Predlog je pripravila MST, podprle pa so ga tudi vse ostale matične sekcije.

MOPu smo predlagali:

1. Za požarno manj zahtevne stavbe naj se izdelava ZPV (le v primeru, da se PGD izdeluje po 7. členu PPVS), črta, pri čemer naj se predvidi, da se ukrepi PV načrtujejo v načrtih in to po (spremenjeni) TSG-PV, ki naj se v bodoče omeji le na požarno manj zahtevne stavbe po PPVS.
2. V primeru načrtovanja stavbe po 8. členu PPVS (neuporaba TSG-PV) je obvezna revizija PV tudi za požarno manj zahtevne stavbe.
3. Za požarno zahtevne stavbe po PPVS naj se namesto zdajšnje ZPV izdeluje raje ŠPV, katere vsebina je že definirana, ŠPV pa že več kot 10 let uveljavljena v praksi. Vsebinska ZPV pa ni bila nikoli definirana.
4. ŠPV izdelujejo (kot sedaj) odgovorni projektanti s pooblastilom s področja PV, načrte izdelujejo (kot sedaj) odgovorni projektanti s pooblastili po posameznih področjih.
5. ŠPV naj se izdela v dveh fazah. Prva faza je konceptualna (kateri ukrepi naj se predvidijo v posameznih načrtih PGD), druga pa predstavlja pregled izvedenih ukrepov PV za potrebe pridobitve PV soglasja.
6. Revizija PV naj se za vse požarno zahtevne stavbe izdela v smislu 2. alineje (1) odstavka 14. člena PPVS: kot revizija ŠPV in kot pregled upoštevanja ukrepov PV v vseh načrtih PGD. Revizijo projektnih rešitev pa opravljajo odg. revidenti posameznih načrtov.
7. V PPVS naj se v (1) odstavku 14. člena beseda Zasnova PV spremeni v ŠPV, (2) odstavek naj se črta, v (3) odstavku pa naj se namesto »iz prve alineje« napiše »iz prve in druge alineje«.
8. Požarna soglasja naj se izdajajo le za stavbe, ki jih definira že veljavna tabela Pravilnika o študiji požarne varnosti (kot sedaj). V tem primeru se revizija PV

omeji le na pregled upoštevanja ukrepov PV v vseh načrtih PGD, katerega opravi odg. revident PV.

9. Izkaz PV naj se izdela (kot sedaj) v dveh fazah (PGD, PID).

Naš predlog smo utemeljili s sledečim:

- Zadnji Pravilnik o požarni varnosti v stavbah (PPVS) je prinesel več sprememb (revizija, tabele v prilogi, uvedena nova pojma Zasnova PV (ZPV, katere vsebina ni definirana) in Izkaz PV),
- PPVS je glede revizij požarne varnosti in vsebine ZPV velikokrat nejasen za uporabnike,
- TSG-PV je pomanjkljiva, spremembe se sicer pripravljajo, ni pa primerna za požarno zahtevne stavbe in v tem obsegu (v primerjavi s podobnimi tujimi smernicami VfDB, VKF, TRVB,..) tudi nikoli ne bo,
- Izdelavo in vsebino študije PV (ŠPV) bi bilo treba razdeliti na dve fazi: kot koncept pred izdelavo PGD in kot povzetek vseh ukrepov PV v PGD, kar predstavlja osnovo tudi za pridobitev požarnega soglasja,
- Upravne enote izdajajo gradbena dovoljenja velikokrat brez revizij PV.

Istočasno smo MOP obvestili, da bomo izdelali priporočilo IZS o podrobnejši vsebini ŠPV.

V odgovoru nas je MOP seznanil, da v letošnjem programu dela spremembe Pravilnika niso predvidene, za drugo leto pa program dela še ni pripravljen. Pripombe so vzeli na znanje, z nekaterimi se strinjajo, o nekaterih se bo potrebno še pogovoriti. Predlagali so nam, da poleg priporočila o izdelavi ŠPV izdelamo tudi priporočilo o tem, kaj mora vsebovati in kako mora izgledati zasnova požarne varnosti, ki v predpisu nikoli ni bila natančno določena. ■

Matjaž Grilc med delegacijo Rusije in Švedske.

Kraj srečanja: **Krakov, Poljska**
 Čas srečanja: **27. in 28. marec 2009**
 Udeležene: **Predsednik UO MSG Matjaž Grilc**

IZS - MSGeo je postala članica CLGE

GENERALNA SKUPŠČINA CLGE

Konec marca je potekala v Karkovu generalna skupščina Evropske zveze pooblaščenih inženirjev geodezije (CLGE), na katerem je bila Slovenija in v njenem imenu Matična sekcija geodetov, tudi formalno sprejeta v polnopravno članstvo.

Slovenski geodeti smo se udeležili generalne skupščine CLGE v Krakovu predvsem iz dveh razlogov. Prvi razlog je bil formalni sprejem Slovenije (IZS) v družino članic CLGE oz. v Evropsko zvezo pooblaščenih inženirjev geodezije, drugi razlog pa je bila vodilna tema, ki jo je generalna skupščina obravnavala, in to je bila obravnava evropske direktive o storitvah na notranjem trgu.

Prvi dan smo obravnavali teme, ki so za delovanje takšne mednarodne organizacije pomembne. Potrjevali smo program dela, finančno poročilo in poročilo delovnih komisij. CLGE je na tej generalni skupščini tudi prvič predstavila prenovljeno spletno stran združenja, ki se nahaja na spletnem naslovu www.clge.eu.

Popoldan in zvečer je bil naš gostitelj župan Krakova, ki je po izobrazbi geodet in je pred prihodom na to funkcijo vodil poljsko državno geodetsko službo. Skupščini se je predstavila tudi nova kandidatka za polnopravno članstvo. Tokrat je to za združenje CLGE zelo pomembna »okrepitev«. Na naslednji generalni skupščini, ki bo jeseni v Rimu, se bo CLGE predvidoma priključila Rusija.

Naslednji dan se nam je pridružil podpredsednik evropskega parlamenta, gospod Marek Siwiec, ki je doma iz Krakova. Imel je uvodno predavanje na temo evropske direktive o storitvah na notranjem trgu, kasneje pa je tudi odgovarjal na vprašanja, povezana s to aktualno problematiko. Za slovensko geodezijo je implementacija direktive o storitvah v naš pravni red zelo aktualna tema – Ministrstvo za okolje in prostor je namreč »odprlo« Zakon o geodetski dejavnosti med drugim tudi z namenom implementacije omenjene direktive. Kljub temu, da se članice združenja že nekaj časa zavedajo zahtevnosti te pro-

blematike, sem presenečen ugotovil, da še nobena članica ni pričela z implementacijo te direktive v svoj pravni red, kljub dejstvu, da je datum, v katerem bi to morale storiti vse članice, konec leta 2009. Izgleda, da bomo Slovenci tudi na tem področju orali ledino in ob pomanjkanju izkušenj in zgledov pri drugih državah, tvegali napačne odločitve.

CLGE je za potrebe svojih članic izvedla anketo o stanju na področju direktive o storitvah v posameznih državah. Ugotovitve so bile predstavljene na tem srečanju in kažejo na izredno heterogeno stanje po posameznih državah. Podatki iz ankete so služili tudi prof. Henslerju, nemškemu poznavalcu te problematike, ki ga je CLGE najela, da naredi ekspertizo, ki bo v pomoč članicam CLGE pri sprejemanju odločitev in implementaciji direktive v svoj pravni red. Ekspertiza bo na voljo članicam do poletja 2009. Kljub pričakovanju konkretnih zgledov oz. napotkov za implementacijo direktive, za katere je očitno še prezgodaj, smo se domov vrnili z zelo koristnimi novimi spoznanji in opozorili, na kaj vse je potrebno paziti pri implementaciji.

Za zaključek generalne skupščine se je predstavila še gostiteljica – Poljska. Najvišji predstavniki geodezije države Poljske so nam predstavili kompletno geodetsko dejavnost na Poljskem – od državnega, mestnega (Krakov), do privatnega dela geodezije.

Naslednja gostiteljica generalne skupščine bo Italija, ki bo pripravila srečanje jeseni v Rimu z vodilno temo – obravnava in sprejem etičnega kodeksa evropskih pooblaščenih inženirjev geodezije, ki ga bodo morale potrditi in sprejeti tudi vse polnopravne članice združenja CLGE. ■

Osrednji trg v Krakovu, kjer je potekala generalna skupščina CLGE.

Pozdravni nagovor, predsednik UO MSG IZS, dr. Branko Zadnik.

Pozdravni nagovor, akademik, prof.dr. Peter Fajfar.

49th ECCE Meeting

22 - 23 May 2009
Hotel Lev, Ljubljana, Slovenia

49. srečanje ECCE v Ljubljani

GOSTILI SMO EVROPSKI SVET GRADBENIH INŽENIRJEV

Predsednik UO MSG dr. Branko Zadnik, univ.dipl.inž.grad.

V času od 22. do 23. maja 2009 smo v Ljubljani gostili 49. srečanje ECCE (European Council of Civil Engineers). Tradicionalno delovno srečanje predstavnikov organizacij gradbenih inženirjev iz 22 evropskih držav se sicer organizira dvakrat letno, vsakič v drugi državi. Organizator tokratnega srečanja je bila Matična sekcija gradbenih inženirjev ob pomoči strokovnih služb zbornice.

Devetinštiridesetega zбора so se udeležili predstavniki devetnajstih držav, predstavniki treh držav pa so se opravičili. Po lanskih volitvah na Cipru in menjavi vodstva ECCE je bilo uvedenih kar nekaj novosti v načinu dela. Tako se je pri vodenju organizacije poudaril princip delovanja »trojke«, kar pomeni, da pri vodenju poleg aktualnega predsednika ECCE sodelujeta tudi aktualni podpredsednik in bivši predsednik ECCE. Samo plenarno delo zбора se je skoncentriralo iz treh na dva dni, kar je zahtevalo tudi spremembo sicer ustaljenega dnevnega

letno uspešno delo in vodenje organizacije podeljen naziv častnega predsednika ECCE.

Delo zбора je odprl g. Vassilis Economopoulos, novi predsednik ECCE. Sam sem pozdravil prisotne v imenu gostitelja (IZS-MSG) ter predstavil organizacijo in poslanstvo naše zbornice. V imenu Akademije znanosti in umetnosti pa je zbor, kot stanovski kolega, nagovoril akademik, prof. dr. Peter Fajfar.

Zbor je potekal kot običajno v obliki plenarnih srečanj vseh udeležencev ter v sklopu dela ožjih skupin, organiziranih v obliki

3. SC Professional Recognition & Mobility (priznavanje poklica in mobilnost)
4. SC Knowledge & Technology (znanje in tehnologija)
5. SC Development & Business Environment (razvoj in poslovno okolje)
6. TF Civil Engineering Heritage. (grajena dediščina)

Nekateri poudarki oziroma najzanimivejše teme, ki so bile obravnavane:

V sklopu dela stalnega komiteja Education & Training je prof. Miroslav Premrov iz FG UM predstavil organizacijo bolonjskega študija gradbeništva v Sloveniji. Predstavitev je imela precejšen odmev in je vzpodbudila živahno diskusijo o kompetencah diplomantov, ki bodo končali ta študij. To je očitno zelo aktualna tematika tudi drugod v EU. Komisija za določitev kompetenc diplomantov po Bolonjskih študijih, ki smo jo ustanovili pred kratkim v sklopu MSG, je glede na diskusijo v sklopu tega stalnega komiteja, zelo aktualna. Nekatere države bodo sledile našemu zgledu ter analizirale razmere pri sebi doma.

V sklopu delovne skupine CE Heritage, kjer je tik pred izidom knjige »Civil Engineering Heritage in EU«, je bilo pod vodstvom in z velikim osebnim angažmajem kolega Gorazda Humarja, opravljeno zelo obsežno delo pri pripravi in oblikovanju knjige, ki

ECCE in ECEC sta pričeli na pobudo Evropske komisije pripravljati skupek priporočil, principov in pravnih podlog na osnovi katerih se bo razvil »Small Business Act - SBA«, torej regulativa, ki bo uravnavala delovanje malih podjetij s področja svetovanja v Evropi.

reda srečanj. V Ljubljani smo delo zбора organizirali v petek in v soboto, kar nam je, kot lokalnim organizatorjem in gostiteljem, omogočilo tudi lažjo kontrolo stroškov.

Tokratno srečanje bo ostalo v posebnem spominu kolegom iz Črne gore in Bolgarije, katerih stanovski organizaciji sta bili sprejeti v polnopravno članstvo ECCE ter Yrju Matikainenu iz Finske, kateremu je bil za dolgo-

stalnih tematskih komitejev (SC), kjer se je predvsem preverilo delo v preteklem obdobju ter sprejelo smernice za nadaljevanje. Sestalo se je pet stalnih komitejev in ena delovna skupina:

1. SC Education & Training (šolanje in izobraževanje)
2. SC Environment & Sustainability (okolje in trajnost)

Skupinski posnetek udeležencev 49. srečanja ECCE v Ljubljani.

bo prinesla informacije o skoraj 500 objektih, ki so bili zgrajeni v zadnjih 250 letih v Evropi. Material za knjigo pripravljajo posamezne države same, kar povzroča zelo veliko dela pri usklajevanju obsega in kvalitete predlaganih prispevkov. Pri tem smo naleteli na nepričakovane zaplete, ki so sicer v zgodovini Evrope poznani. Gre namreč za mednacionalne in očitno še vedno odprte zamere (npr.: problem Cipra (turški oz. grški del), tudi Irci in Angleži imajo določene stvari nerazčiščene, itd.... Čigava je Civil Engineering Heritage?...). Vsekakor bo uredniški odbor knjige moral uporabiti določeno mero modrosti pri uvrščanju spornih objektov v knjigo.

ECCE (European Council of Civil Engineers) in ECEC (European Council of Engineers Chambers) sta pričeli na pobudo Evropske komisije pripravljati skupek priporočil, principov in pravnih podlog na osnovi katerih se bo razvil »Small Business Act – SBA«, torej regulativa, ki bo uravnavala delovanje malih podjetij s področja svetovanja v Evropi. Ugotavlja se namreč, da ima 96% svetovalnih podjetij v Evropi le do 20 zaposlenih ter da bo potrebno razviti posebno regulativo za ta segment trga s katero se bo zavarovalo tako javni interes in naročnike ter tudi izvajalce svetovanj. Kot izhodišče za delo je postavljeno pet osnovnih principov s katerim se želi ustvariti malim podjetjem prijazno delovno okolje:

1. Ustvariti okolje, v katerem bodo podjetništvo in družinska podjetja lahko rasla in imela od tega tudi korist.
2. Zagotoviti, da bodo pošteni podjetniki, ki so bili soočeni z bankrotom, dobili hitro drugo priložnost.

Delovno predsedstvo med zasedanjem. Od leve proti desni: podpredsednik g. Gorazd Humar, predsednik Vassilis Economopoulos, bivši predsednik Richard Coackley, član izvršnega odbora Fernando Branco.

3. Uvesti projektna pravila glede na princip »Think small first« (»prednost majhnim«).
4. Zagotoviti odzivnost javne administracije na potrebe malih podjetnikov.
5. Prilagoditi orodja državnih politik potrebam malih podjetnikov, olajšati njihov nastop pri javnih naročilih in jim zagotoviti možnosti koriščenja državne pomoči.
6. Olajšati malim podjetnikom dostop do virov financiranja in razviti takšno zakonsko in poslovno okolje, ki bo podpiralo pravočasna plačila in komercialne transakcije.

V sklopu dela ECCE je bila organizirana tudi predstavitevna delavnica na temo »Bridges connect people and nations«, torej »Mostovi povezujejo ljudi in narode (države)«. Slovenijo je zelo uspešno predstavil

kolega Viktor Markelj s prikazom nekaterih izvedenih projektov mostov, ki so prejeli odmevne strokovne nagrade, in ki se lahko po tehnično – tehnoloških in oblikovnih rešitvah kosajo s projekti po svetu.

Pri obravnavi tematike uvajanja novih standardov (»Eurocodes«) v vsakodnevno prakso projektiranja konstrukcij je bil zanimiv in nam zelo blizu enoten odziv prisotne strokovne javnosti. Ocena je, da so standardi zelo zahtevni ter da se pričakuje sprejem določenih poenostavitev, ki bi omogočile efektivno praktično uporabo. Problemi s prevajanjem se pojavljajo pri vseh manjših jezikih, kritiko na račun previsokih nabavnih cen pa delijo z manjšimi tudi predstavniki velikih nacij.

Naslednji, jubilejni 50. sestanek ECCE bo v mesecu oktobru 2009 v Helsinkih, Finska. ■

Želeli ste izvedeti

Na vprašanja odgovarjajo strokovne službe in funkcionarji IZS

? Ali je nujno potrebno, da je odgovorni vodja projekta hkrati tudi odgovorni projektant?

V praksi je navadno, da je odgovorni vodja projekta nekdo, ki ima več prakse in ni odgovorni projektant. Odgovorni projektant je npr. mlajši sodelavec, ki pa izpolnjuje vse pogoje zahtevane po zakonu za odgovornega projektanta.

Ne, ni nujno potrebno, da je odgovorni vodja projekta hkrati tudi odgovorni projektant. ZGO-1 v (3) odstavku 45. člena navaja, da kot odgovorni vodja projekta nastopa odgovorni projektant iz stroke, ki pri nameravani gradnji glede na namen objekta prevladuje. Iz navedenega je mogoče zaključiti, da je odgovorni vodja projekta lahko vsak posameznik, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega projektanta po ZGO-1 (vpisan v imenik IZS oz. ZAPS s pooblastilom za odgovorno projektiranje – pozor na pooblastilo za zahtevnost objekta), torej tudi tisti, ki v konkretnem primeru za objekt ne bo izdelal nobenega načrta.

Ne pozabite, da mora biti odgovorni vodja projekta iz stroke, ki pri nameravani gradnji glede na namen objekta prevladuje.

V kolikor pa projekt vsebuje le en sam načrt, pa je odgovorni projektant tega načrta hkrati tudi odgovorni vodja projekta ((1) odstavek 45. člena ZGO-1).

? Smo proizvodno podjetje, ki sedaj dobiva toploto za ogrevanje prostorov iz kotlarne v sosednji tovarni. V okviru naših prostorov želimo postaviti lastno kotlovnico s pečjo za kurilno olje. Predvidena moč peči je 350 kW. Uporabili bi obstoječ razvod tople vode po objektih ter iste radiatorje in kaloriferje, ki so dimenzionirani za toplotni režim 90/70°C. Kotlovnico nameravamo postaviti v prostor, kjer je že sedaj toplotna postaja na katero bomo priključili peč.

Stavbe so v večini izdelane pred 25 leti in so brez toplotne izolacije, del pa je novejših in izoliranih. Iz obnovljivih virov ne pridobivamo nikakršne energije. Vrednost investicije je veliko

manjša od 25 % vrednosti stavb brez vrednosti zemljišča.

Za postavitev kotlovnice verjetno rabimo gradbeno dovoljenje. Pri tem pa se mi zastavlja vprašanje, če se bomo v našem primeru morali držati zahtev Pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah. Ne predstavljam si namreč kako bi lahko zagotovili 25 % moči za gretje iz obnovljivih virov, če prav razumem se pogoji zaostrejujejo tudi pri izbiri kotlov.

Prosim za odgovor, če se bomo morali držati zahtev iz pravilnika v primeru, da bomo vložili zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja po 1. 7. 2009, ali za našo vrsto posega to ne velja.

Če se je potrebno držati zahtev pravilnika, nas zanima v kolikšnem obsegu.

Upoštevajoč tretji odstavek 1. člena Pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah (Ur. l. RS, št. 93/08) je potrebno smiselno upoštevati zahteve za posamezne elemente tega pravilnika pri prenovi in investicijsko vzdrževalnih delih, pri katerih je strošek celotne prenove (v vašem primeru izvedbe) povezan z energetskimi inštalacijami (v vašem primeru gretja) večji od 25 % vrednosti stavbe brez vrednosti zemljišča, ali pa kadar zajema prenova več kot 25 % ovoj stavbe (v vašem primeru slednjega ne bo).

Ker vaša investicija ne bo presegala v pravilniku postavljenega kriterija, po našem mnenju niste dolžni upoštevati prav nobenih zahtev pravilnika. Predlagamo pa, da v izogib morebitnim težavam pri vložitvi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, predložite tudi uradno cenitev stavbe brez zemljišča in uradni predračun načrtovane izvedbe, ki bo nepotrebno upoštevanja zahtev pravilnika tudi nesporno dokazovala s številkami.

? V skladu s 35. členom Pravilnika o projektni dokumentaciji v PGD ni več potreben načrt gradbenih konstrukcij ampak le izjava o mehanski odpornosti in stabilnosti objekta. Sam se tega držim v smislu, da za PGD izdam le izjavo (veljavnost le-te pa pogojujem

z gradnjo po PZI, saj praksa kaže, da v lastni režiji marsikdo gradi brez PZI), statiko pa priložim v PZI (poleg armature).

Sedaj pa naročnik (tako naj bi delali drugi) želi, da v PGD podam izjavo skupaj s prvo stranjo načrta gradbenih konstrukcij, nato kazalo in še izjavo, ter vse skupaj zapečatim v mapo 3. To je nek »kvazi« načrt gradbenih konstrukcij brez vsebine (uvodne strani + kazalo + izjava).

Menim, da to ni v skladu s Pravilnikom, saj v 35. členu izrecno piše »namesto načrta gradbenih konstrukcij ...«.

V primeru, da se v PGD vseeno izdela načrt gradbenih konstrukcij, mora le-ta po mojem mnenju vsebovati predpisano vsebino (prve strani, kazalo, tehnično poročilo s tehničnim opisom, izračuni, pozicijskimi risbami – kot je bilo nekoč). Zanima me mnenje oz. razlaga IZS v zvezi s tem.

Za odgovor smo povprašali MOP, direktorata za prostor. Njihov odgovor je sledeč:

Obličnost izjave po 35. členu pravilnika ni predpisana, kar pomeni, da je lahko v kakršnikoli obliki, lahko tudi s kakšnimi prilogami in dokumenti, ki jih sicer pravilnik ne zahteva.

Navedeno torej pomeni, da odgovorni projektant oziroma projektant z vidika upravnopravnega predpisa s tega področja (Pravilnika o projektni dokumentaciji), zaradi vodenja upravnega postopka, k temu, kar navaja spraševalec, ni zavezan. V kolikor pa to zahteva naročnik in če ga k upoštevanju njegovih zahtev silijo določila pogodbe in civilnopravni odnosi, pa bo to moral seveda storiti, vendar to nima nobene zveze z zahtevami iz predpisov o graditvi objektov.

Posredujte nam vprašanja in z veseljem vam bomo odgovorili

<http://www.izs.si/forum/>

POROČILA O DELU MATIČNIH SEKCIJ, KOMISIJ, ODBOROV IN PROJEKTHNIH SKUPIN IZS ZA OBDOBJE JANUAR - JUNIJ 2009

Poročila so pripravili predsedniki oz. vodje organov in delovnih teles

Matična sekcija gradbenih inženirjev

- Vzpostavljena je bila delovna skupina, ki bo analizirala kompetence diplomantov, ki bodo zaključili »Bolonjske študije« s področja gradbeništva; prve diplomante lahko pričakujemo v roku dveh let; do takrat mora IZS izdelati jasno strategijo podeljevanja licenc glede na novo organizirane študije
- V akreditacijskem postopku smo podali mnenje o predvidenem doktorskem študiju »Geoinženirstvo in upravljanje z vodami«, ki se bo odvijal v sodelovanju štirih Univerz (Maribor, Budimpešta, Gradec, Zagreb)
- Določili smo predavatelja, ki po predstavljal MSG na 9. Dnevu inženirjev
- Ukvarjali smo se s problematiko opravljanja strokovnih izpitov s področja požarne varnosti
- Aktivno smo sodelovali pri organizaciji in izpeljavi okrogle mize na temo »Kako do učinkovite (javne) gradnje?«, ki je bila organizirana v sklopu sejma Megra v Gornji Radgoni
- V maju smo v Ljubljani organizirali 49. srečanje Evropskega sveta gradbenih inženirjev (ECCE)
- Kolegom iz Finskega društva gradbenih inženirjev smo pomagali pri organizaciji njihove strokovne ekskurzije po Sloveniji
- V teku so načrtovane aktivnosti v zvezi z izdajo priročnika o projektiranju gradbenih konstrukcij po Evrokod standardih; izid je predviden do jeseni
- Aktivno sodelujemo pri pripravi knjige, ki jo bo izdal ECCE, z naslovom »Civil Engineering Heritage in Europe«
- Redno sodelujemo pri izdajanju Gradbenega Vestnika, mesečnega glasila ZGITS in IZS-MSG

Matična sekcija elektro inženirjev

- Ukvarjali smo se s problematiko tehnične varovanja, kjer so v pripravi poklicne kvalifikacije, pogoji za opravljanje dela pri teh sistemih, način in vsebina izobraževanja; pogajanja so zahtevna; izhajamo iz stališča, da smo elektroinženirji projektanti, nadzorniki in izvajalci teh sistemov in da za to potrebujemo le nekaj dodatnega izobraževanja, in nasprotujemo trditvam, da gre pri tehničnem varovanju za posebno ločeno dejavnost; delno smo sogovornikom že uspeli približati naša stališča; upamo, da se bo to odrazilo tudi

v sami regulativi, ki se pripravlja, oziroma popravlja

- Dokončujemo obnovo pred leti pripravljeno oceno elektroinštalacij pri karakterističnih objektih; z MSS smo se dogovorili, da bo pripravila ocene za strojne instalacije za iste vrste objektov
- Ukvarjali smo se s problematiko elektroenergetskih priključkov; žal naši predlogi sodelovanja pri razrešitvi te problematike niso našli ugodnega odziva pri pristojnih podjetjih, vendar bomo poskušali znova
- Strokovni svet se je vključil v recenzije Pravilnikov in Tehničnih smernic; sodeluje tudi pri oceni in predlaganju primerov dobre prakse
- Z objavo Pravilnika o zaščiti pred delovanjem strele 10. 4. 2009 v Uradnem listu RS se je zaključil en del obširne naloge, s katero smo se ukvarjali več let; še vedno pa si prizadevamo rešiti težave, ki bi pripeljale tudi do objave Pravilnika o NN inštalacijah

Matična sekcija strojnih inženirjev

- Sprejeli smo stališče do tehnične smernice – požarna varnost v stavbah in ga spomladi posredovali MOP; odgovora še nismo dobili
- MOPu smo poleg tega v povezavi z zahtevom za dimnike, namenjene za uporabo v izrednih razmerah, predlagali spremembo Pravilnika o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev stavb stanovanjskih stavb in stanovanj; odgovora prav tako še nismo dobili
- Obravnavali smo pomen in vlogo postopka »commissioning« (usposobitev stavbe za obratovanje) in sestavili delovno ekipo, ki bo projekt pripeljala do oblike primerne za uporabo članom IZS
- Pristopili smo k pripravi razlagalnih dokumentov standardov SIST EN 12101 del 5: navodilo za delovanje in računske metode za sisteme za odvod dima in toplote in SIST EN 12101 – del 6: sistemi za zagotovitev tlačnih razlik

Matična sekcija inženirjev tehnologov in drugih inženirjev

- Imenovali smo dodatne člane izpitnih komisij in nove oz. nadomestne člane v komisije IZS
- Ukvarjali smo se s problematiko potrjevanja tehnoloških projektov iz priprave hrane s strani odgovornih projektantov drugih strok
- Obravnavali smo problematiko revizij s področja požarne varnosti

• Uspeli smo s predlogom za spremembo zakonodaje s področja požarne varnosti, ki je bil ob podpori vseh ostalih MS posredovan na MOP

- Določili smo predavatelja, ki po predstavljal MST na 9. Dnevu inženirjev
- Dogovorili smo podrobno vsebino izobraževanja Vsebina tehnoloških projektov na nekaj praktičnih primerih, ki bo 11. 11. 2009
- Predlagali smo nova izobraževanja: Varstvo pri delu, Izdelava izkazov požarne varnosti za PGD in PID, Predstavitev nova smernice za graditev – požarna varnost v stavbah (TSG-1:001-2009)
- UO IZS smo predlagali, da se seznanijo z delom vseh SS MS in da po potrebi na novo definira njihovo delo ter uvede koordinacijo med njimi

Matična sekcija rudarjev in geotehnologov

- Obravnavali smo spremembe Zakona o rudarstvu

Matična sekcija geodetov

- V sodelovanju z GURS smo pripravili Pojasnilo v zvezi s Tehničnimi specifikacijami za prikaz podatkov v skici elaborata geodetske storitve; izdelan je bil katastrski ključ prilagojen za digitalno izdelavo skic
- Na podlagi analize stanje in opravljene ankete so bile sprejete spremembe Priporočene cenika geodetskih storitev; s spremembami se poskuša odpraviti različne anomalije, ki so bile ugotovljene na podlagi izvajanja dosedanjega cenika v praksi, v spremembe pa so bile vključene tudi spremembe zaradi sprejetja novega Pravilnika o vpisih v kataster stavb, ki je začel veljati 8. 5. 2008
- MSGeo je meseca marca na generalni skupščini v Krakovu postala polnopravna članica Evropskega združenja pooblaščenih inženirjev geodezije (CLGE)
- GURS je v mesecu marcu pričela z aktivnostmi za spremembo Zakona o geodetski dejavnosti; MSGeo je skupaj GIZ-om ustanovila komisijo za pripravo sprememb; pripravljen je bil predlog sprememb zakona, ki je bil dne 12. 5. 2009 na skupnem sestanku predstavljen GURS
- Skupina za geodetske načrte je pripravila program predvidenih aktivnosti v letošnjem letu, ki predvideva predvsem vzpostavitev digitalnega certificiranja, uvedbo revidenta za geodetske načrte, spremembo pravilnika, izdelavo navodil, vzorčnega elaborata,...; predvidene ak-

STROKOVNI IZPITI OD 1. 1. DO 30. 5. 2009

Stroka	Osnovni izpit	Dopolnilni izpit	Popravni izpit	Skupaj
Gradbeništvo	101	28	53	182
Elektro	36	3	13	52
Strojništvo	35	5	5	45
Geologija	12	-	-	12
Rudarstvo	7	-	-	7
SKUPAJ	191	36	71	298

Vir: Komisija za strokovne izpite

PREGLED VPISA IN SPREMEMB PO MATIČNIH SEKCIJAH OD 1. 1. DO 30. 5. 2009

Matična sekcija	Vpis	Mirovanje	Izbris na podlagi lastne zahteve	Izbris po uradni dolžnosti
MSG	79	8	23	5
MSS	32	4	12	3
MSE	47	16	24	2
MST	3	1	4	0
MSRG	3	0	0	1
MSGeo	7	3	1	0
SKUPAJ	171	32	64	11

Vir: Komisija za vpis v imenik

tivnosti naj bi prispevale k poenotenju izdelave GN, dvignile kvaliteto GN in vzpostavile nadzor nad kakovostjo izdelave GN

Komisija za strokovne izpite

- Na osnovi sprejetih izpitnih rokov smo izvedli predvidene strokovne izpite
- Do 30. maja je strokovni izpit opravilo 298 posameznikov
- Povprečna uspešnost opravljanja pri osnovnih in dopolnilnih izpiti je bila 66 % pri popravni izpiti pa 86 %.
- Iz izpitne komisije za požarno varnost sta odstopila dva člana, zato KSI skupaj z matično sekcijo tehnologov in vodstvom IZS išče nove primerne kandidate za polnitev te komisije
- Pripravljamo izdajo priročnika »Standardi in tehnični predpisi v inženirski praksi«, ki bo služil tudi kot del gradiva za kandidate, ki se pripravljajo za strokovne izpite

Komisija za vpis v imenik

- Komisija se je sestala petkrat
- V imenik pooblaščenih inženirjev je vpisala 171 inženirjev, od tega 3 državljani EU
- 32. pooblaščenim inženirjem je razširila pooblastila
- Naročenih je bilo 194 osebnih štampiljk in 5295 izkaznic pooblaščenih inženirjev

Komisija za izobraževanje

- Izdali smo brošuro z napovednikom vseh izobraževanj, ki jih bo IZS organizirala v letu 2009

- V prvi polovici leta smo razpisali 27 izobraževanj, ki so bila vsa, razen dveh, ki sta bila odpovedana, realizirana
- Dodeljevali smo kreditne točke; v povezavi s tem smo obravnavali 270 vlog

Komisija za informiranje

- V mesecu marcu smo izdali 49. številko glasila IZS.NOVO, ki je bila posvečena učinkoviti gradnji
- Na osnovi predlogov PSTP smo spremenili podstran »VREDNOTENJE STORITEV«, kjer smo kompleksno obdelali tarifne pogoje projektantskih storitev in priporočeni cenik za geodetske storitve
- Izdali smo predstavitevno publikacijo IZS v angleškem jeziku, s pripravo katere smo zavestno počakali do izvolitve novega Upravnega odbora IZS
- Zaradi spomladanskih volitev je v pripravi slovenska različica predstavitvene publikacije IZS
- Že nekaj časa s ukvarjamo z idejo, da bi poleg glasila IZS.NOVO, enkrat mesečno izdajali tudi spletne novice IZS, ki bi jih članom pošiljali po elektronski pošti; v kolikor bo ideja dobila zadostno podporo, jo bomo poskusili realizirati v drugem četrtletju 2009
- Mesečno objavljamo prispevke v reviji Gradbenik

Komisija za sistemske zakone

- Kot dolgoročno nalogo, pri kateri bodo v obliki projektne skupine sodelovali člani vseh matičnih sekcij, smo si zadali izdelavo Priročnika o vsebini projektne dokumentacije; priročnik naj bi za posamezne

mezne tipične objekte in za posamezne vrste projektne dokumentacije podal minimalno tehnično vsebino in s tem dopolnil Pravilnik o projektni dokumentaciji, ki določa bolj obliko, pravne zahteve in se v tehnične vsebine ne pogloblja; dela na tem projektu so se pričela v ožji delovni skupini, ki jo sestavljajo dr. Duhovnik (MSG), Lenassi (MSS), Pečovnik (MST) in Leban (MSE)

- Zaradi nejasne in tudi nesmiselne zakonodaje, na katero so nas opozorili kolegi, smo se ukvarjali z vlogo nadzora, odgovornih nadzornikov in odgovornih nadzornikov posameznih del ter kvalifikacijskimi zahtevami za njihovo delo; sprejeli smo stališče, ki je bilo posredovano tudi upravnim enotam, MOP in inšpekciji
- Obravnavali smo pomen in vlogo postopka »commissioning« (usposobitev stavbe za obratovanje) z željo, da bi mu dali potrebno vlogo in ga morda celo vključili v bodoče spremembe zakonodaje
- Obravnavali smo predlog MST za spremembo zakonodaje s področja požarne varnosti in osnutek Zakona o svobodnem opravljanju storitev, ki bo v naš pravni red prenesel evropsko direktivo o storitvah na notranjem trgu
- Posebna skupina se je ukvarjala z osnutkom Pravilnika o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za izdelavo energetskih izkaznic in pripravila pripombe; pri tem je bilo podanih kar precej pripomb tudi na že izdan Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah

- V pripravi je zeleni vrstni red sprememb in dopolnitev podzakonskih aktov ZGo-1B, ki bo MOP predstavljen na sestanku julija
- Člane IZS in druge zainteresirane smo kot predavatelji večkrat izobraževali na temo podzakonskih aktov ZGO-1B

Komisija za dobro prakso

- S predstavitev »Dobra praksa v procesu učinkovite (javne) gradnje« smo aktivno sodelovali na okrogli mizi na temo »Kako do učinkovite (javne) gradnje?«, ki je bila organizirana v sklopu sejma Megra v Gornji Radgoni
- Na spletni strani IZS smo odprli novo rubriko »Dobra praksa«
- Na spletni strani IZS smo v rubriki »Primeri dobre prakse« objavili nove primere dobre inženirske prakse
- Sprejeli smo dokumente o faznosti gradnje in določitvi standardov gradnje ter vzorčno pogodbo za izdelavo projektne dokumentacije ter jih objavili v rubriki »Dobra praksa« na spletni strani IZS
- Pripravili smo 6 kategorij za zaposlitev po vzorcu kolektivne pogodbe avstrijske zbornice in njihova medsebojna razmerja
- Na upravne enote smo naslovili pobudo za imenovanje pooblaščenih inženirjev kot strokovnjakov v komisijo za tehnični pregled objekta ter za vzpostavitev javno dostopnega seznama teh strokovnjakov

Odbor regijske pisarne Maribor

- Podali smo pobudo za ustanovitev komisije odgovornih projektantov
- Na podlagi naše pobude je bila ustanovljena komisija IZS za vode
- V teku so priprave na 9. Dan inženirjev, 14. 10. 2009 v hotelu Habakuk v Mariboru

Projektna skupina za tarifna pravila

- Izdelan je bil »Opomnik za izdelavo projektne naloge«, ki je objavljen na spletni strani IZS v rubriki »Dobra praksa«
- Zaradi sprememb zakonodaje s področja graditve objektov pripravljamo posodobitev »Tarifnih pogojev projektantskih storitev (TPPS)«; izvedeno je cca 75 % prenov; ker pa so bili 18. 3. 2009 objavljeni zelo dopolnjeni in posodobljeni HOAI, po vzoru katerih so izdelani TPPS, se bo PSTP pri nadaljnji prenovi ravnala tudi po teh
- Na podlagi TPPS smo izračunali vrednosti inženirskih storitev po naročilu članov IZS in ministrstev
- Odgovarjali smo na vprašanja članov IZS o vrednotenju inženirskih storitev
- Ukvarjali smo se z vrednotenjem inženirskih storitev po normiranih inženirskih urah ■

Objavljamo

Razpis za podelitev NAGRADE IZS ZA INŽENIRSKÉ DOSEŽKE in podelitev NAZIVA ČASTNI ČLAN IZS

Poznate objekt z izvirno projektantsko, tehnološko ali drugo rešitvijo? Je bil pri njegovem načrtovanju ali izvedbi uporabljen inovativen pristop? Je zanj značilna racionalnost, morda optimalnost rešitve?

Člana IZS, ki je zaslužen za izvirnost, inovativnost, racionalnost, predlagajte za kandidata in nam posredujte razloge, zaradi katerih menite, da si zasluži nagrado za izjemne inženirske dosežke.

Ker cenimo tudi prispevek k strokovnosti in vsebinski kakovosti delovanja zbornice, vas vabimo, da izpostavite tudi takšnega posameznika kot kandidata za prejemnika naziva častni član.

Predloge za podelitev Nagrade IZS za inženirske dosežke oziroma Naziva častni član IZS lahko posredujejo:

- vsak član IZS,
- upravni odbori matičnih sekcij,
- upravni odbor IZS.

Upravnim odborom posamezne matične sekcije lahko predloge posredujejo tudi njihovi člani.

Dopustno je, da posamezniki predlagajo sami sebe za kandidata za nagrado za izjemne inženirske dosežke.

Obrazložitev namena in meril za podelitev nagrade oz. naziva ter postopek predlaganja in izbora so določeni v Pravilniku o podelitvi nagrade IZS za inženirske dosežke in Pravilniku o podelitvi naziva častni član IZS, ki sta objavljena na spletni strani IZS <http://www.izs.si/index.php?id=41>.

Končno odločitev bo sprejel upravni odbor zbornice na osnovi predloga odbora za nagrade. Nagrade in nazivi bodo podeljeni ob 9. Dnevu Inženirske zbornice Slovenije 14. oktobra 2009 v Mariboru.

Vljudno Vas vabimo, da vložite Vaše cenjene predloge na naslov: INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE, Odbor za nagrade IZS, Jarška cesta 10/b, 1000 Ljubljana, s pripisom »za razpis«, in sicer **do 15. julija 2009**.

Predsednik Odbora za nagrade Inženirske zbornice Slovenije

dr. Željko Vukelić, univ.dipl.inž.rud. in geotehnol., l.r.

KOLENDAR STROKOVNIH PRIREDITEV

24. 9. – 25. 9. 2009

2. BIH KONGRES O CESTAMA

Sarajevo, BIH
www.uki.ba

8. 10. – 9. 10. 2009

31. Zborovanje gradbenih konstruktorjev Slovenije

Rogaška Slatina
www.sdggk.si
info@sdggk.siuki@bih.net.ba

14. 10. 2009

9. Dan inženirjev

Maribor, Slovenija
www.izs.si, izs@izs.si

2. 11. – 6. 11. 2009

WFEO General Assembly and associated meetings

Kuwait City, Kuwait

2. 11. – 5. 11. 2009

Engineering Congress on Alternative Energy Applications EC2009

Institution of Engineers Kuwait
Kuwait City, Kuwait
www.ec2009kuwait.org

Celoten koledar domačih in tujih strokovnih prireditev si lahko ogledate pod:

<http://www.izs.si/index.php?id=217>

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR RS

Seznamamo vas z odgovorom, ki ga je Ministrstvo za okolje in prostor poslalo Upravnim enotam Laško v zvezi z **dokaznimi listinami, predloženimi upravni enoti v tujih jezikih.**

Dokazilo o zanesljivosti objekta je del dokumentacije, ki se vloga v postopku izdaje uporabnega dovoljenja. Pravilnik o dokazilu o zanesljivosti objekta (Uradni list RS, št. 55/08) v prvem odstavku 3. člena določa, da dokazilo o zanesljivosti objekta obsega vodilno mapo in mapo s prilogami, v četrtem odstavku istega člena pa nedvoumno določa, da mora biti dokazilo o zanesljivosti objekta z vsemi sestavinami izdelano v slovenskem jeziku!

K uporabi slovenskega jezika prav tako zavezuje Zakon o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04), ki določa da državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, izvajalci javnih služb ter nosilci javnih pooblastil, ki odločajo o obveznostih in pravnih koristih posameznikov in organizacij uporabljajo slovenščino; da vse pravne osebe zasebnega prava ali fizične osebe, ki opravljajo registrirano dejavnost poslujejo s strankami na območju Slovenije v slovenščini. Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/2006 -ZUP-UPB2) tudi določa, da se upravni postopek vodi v slovenskem jeziku, v tem jeziku se tudi oddajajo vloge, pišejo odločbe, sklepi, zapisniki, uradni zaznamki in druga pisanja in opravljajo vsa dejanja v postopku.

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR RS

Seznamamo vas z odgovorom, ki ga je Ministrstvo za okolje in prostor poslalo IZS v zvezi z **obsegom vodilne mape PID glede na določbe Pravilnika o projektni dokumentaciji.**

V 2. odstavku 6. člena Pravilnika o projektni dokumentaciji je določena splošna vsebina vseh podatkov Priloge 1, podrobnejšo vsebino oziroma posebnosti vodilnih map IDZ, IDP, PGD, PZI in PID pa določajo nadaljnji členi tega pravilnika in sicer 1. odstavek 10. člena za IDZ, 1. odstavek 13. člena za IDP, 17. člen za OGD, 27. člen za PZI ter 2. odstavek 31. člena za PID. Navedeno pomeni, da vodilna mapa PID ne vsebuje lista 0,4 Priloge 1- splošnih podatkov o objektu in soglasjih.

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR RS

Ministrstvo za okolje in prostor je pripravilo priporočilo o **uporabi standardov o načinu izvajanja gradbenih del po zaključku prehodnega obdobja.**

<http://www.izs.si/index.php?id=396>

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR RS

Obveščamo vas, da je na spletni strani IZS objavljeno obvestilo Ministrstva za okolje in prostor v zvezi z **velikostjo požarnih sektorjev in klasifikacije objektov.**

<http://www.izs.si/index.php?id=396>

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR RS

Obveščamo vas, da je na spletni strani IZS objavljeno pojasnilo Ministrstva za

okolje in prostor v zvezi z uporabo **tehnične smernice Požarna varnost v stavbah in projektiranjem plinskih instalacij.**

<http://www.izs.si/index.php?id=396>

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR RS

Obveščamo vas, da smo od Ministrstva za okolje in prostor prejeli obvestilo, da na ministrstvu pripravljajo in nameravajo v Uradnem listu RS **še pred 1. julijem 2009 objaviti spremembo PURESa**, v kateri bo določen nov rok razveljavitve Pravilnika o toplotni zaščiti in učinkoviti rabi energije v stavbah oziroma njegove rabe. Podaljšanje roka jim bo omogočilo, da v tem času pripravijo predpis, ki bo upošteval tudi prenovljeno Direktivo o energetski učinkovitosti stavb ter Direktivo o spodbujanju rabe energije iz obnovljivih virov.

Obvestilo je objavljeno na naši spletni strani www.izs.si pod aktualno.

Uradni list

SKLEPI 23. REDNE SKUPŠČINE IZS

Obveščamo Vas, da je skupščina IZS na svoji redni seji dne 19. 5. 2009 sprejela spodnje sklepe:

1. Poročilo o delu in zaključni račun IZS za leto 2008.

2. Imenovala nove člane v Upravni odbor IZS.

3. Izvolila člane nadzornega odbora.

4. Izvolila nove namestnike disciplinskega tožilca, člane disciplinske komisije in člane disciplinskega sodišča.

Na podlagi 123. člena Disciplinskega pravilnika IZS, je senat disciplinskega sodišča v sestavi: Angelo Žigon univ.dipl.inž.grad – kot predsednik ter Miroslav Skribe inž.grad. in Ivan Pečovnik univ.dipl.inž.rud. – kot člana, na seji disciplinskega senata dne 19. 2. 2007, po pritožbi kršitelja z dne 14. 12. 2006 zoper sklep disciplinskega senata disciplinske komisije z dne 9. 11. 2006, sprejel naslednji:

SKLEP DISCIPLINSKEGA SENATA IZS

Na podlagi 123. člena Disciplinskega pravilnika IZS, je senat disciplinskega sodišča v sestavi: Angelo Žigon univ.dipl.inž.grad – kot predsednik ter Miroslav Skribe inž.grad. in Ivan Pečovnik univ.dipl.inž.rud. – kot člana, na seji disciplinskega senata dne 19. 2. 2007, po pritožbi kršitelja z dne 14. 12. 2006 zoper sklep disciplinskega senata disciplinske komisije z dne 9. 11. 2006, sprejel naslednji:

Sklep

Pritožbi pooblaščenke kršitelja Muhič Danila dipl.inž.grad. zoper sklep disciplinskega senata disciplinske komisije št.:DS 2/2006 z dne 14. 12. 2006 se delno ugotovi in se iz izreka sklepa črta besedilo »kršitelj se na obvestilo naročnika o ugotovljenih napakah ni odzval in ni nastopil z ustrežno profesionalnostjo, ki se zahteva od pooblaščenega inženirja pri vodenju del«, v ostalem se sklep dopolni in se glasi:

Kršitelj Danilo Muhič dipl.inž.grad., pooblaščen inženir, stanujoč v Mariboru, Razvanjska 76, je kriv, da je kot član IZS in pooblaščen inženir, na podlagi izvedenih gradbenih del – zavarovanja kamnitega zidu na zahodni parcelni meji št.386/5 k.o.Tekačevo, ob poslovno stanovanjskem objektu Linhartova 5 Rogaška Slatina, po gradbeni pogodbi št.03/12-2004 z dne 11. 11. 2004, kot odgovorni projektant tehnične dokumentacije PID št.1008/2005 iz februarja 2005, izdelal to dokumentacijo nepravilno, ker pri tem ni upošteval relevantnih vhodnih podatkov potrebnih za izdelavo tehnične dokumentacije, to je ustrezne projektne dokumentacije, sama tehnična dokumentacija pa po poročilu strokovnega sodelavca disciplinske komisije vsebuje bistvene pomanjkljivosti – to je statični izračun v programu Larix je napačen, navedbe glede računske varnosti v tehničnem izračunu in dejansko upoštevane varnosti niso skladne, v računu upoštevane karakteristike zemljin niso skladne s karakteristikami podanimi v geotehničnem poročilu, temveč prevzete izkustveno in za lapor preoptimistično. V obdobju od podpisu pogodbe do 24. 12. 2004 je kot odgovorni vodja del vodil izvajalska dela s pomanjkljivostmi, ki so razvidne iz tehnične dokumentacije PID št.1008/2005 in ki so povzročile, da so se po zaključku del na terenu pojavile napake, katere je naročnik odkril v mesecu

juniju 2005, ko je ob zazenitvi zelenice opazil razpoko na tleh vrtno ute, ki je sestavni del podpornega zidu, ter posedanje zemljišča ter tlakovcev.

Z opisanim dejanjem, je kršitelj kršil določilo 13.točke 13.člena Disciplinskega pravilnika IZS v zvezi s 5.točko 115.h.člena Statuta IZS, sprejetega na skupščini IZS dne 31. 3. 2000 – »pooblaščen inženir opravlja svoje delo v nasprotju s pravili stroke, ter izroči naročniku dokumentacijo izdelano v nasprotju s pravili stroke ter je tako ogroženo premoženje, zdravje in življenje ljudi, promet, objekti oziroma okolica«, v zvezi s točko 3 Etičnega kodeksa članov IZS – » v poslovnih zadevah je inženir zaupnik naročnika in varuje njegov ugled in premoženje«, ter se mu na podlagi 21., 22. in 23.člena disciplinskega pravilnika izreče disciplinski ukrep začasnega odvzema pooblastila z začasnimi izključitvijo iz zbornice za obdobje enega leta. Disciplinski ukrep se objavi v reviji Novo v IZS ali na spletni strani zbornice.

Kršitelj je dolžan na podlagi 108.člena disciplinskega pravilnika v roku 15. dni od prejema pismenega odpravka tega sklepa plačati stroške disciplinskega postopka kot povprečnino v znesku 1.157,99 EUR/277.500,00 SIT/, ter stroške pritožbenega postopka pred disciplinskim sodišče v znesku 459,00 EUR/109.994,76 SIT/, skupaj 1.616,99 EUR/ 387.494,76 SIT/.

Obrazložitev

Disciplinski senat disciplinske komisije je s sklepom z dne 9. 11. 2006 kršitelja Muhič Danila dipl.inž.grad., pooblaščenega inženirja, spoznal za krivega, da je kot odgovorni vodja del in odgovorni projektant za investitorja po gradbeni pogodbi za zavarovanje kamnitega zidu, na zahodni parcelni meji št.386/5 k.o.Tekačevo, ob poslovno stanovanjskem objektu Linhartova 5 Rogaška Slatina, v obdobju od podpisa pogodbe do 24. 12. 2004 opravljal dela s takimi pomanjkljivostmi, da so se po zaključku del pojavile napake, katere je naročnik odkril v mesecu juniju 2005, ko je opazil razpoko na tleh vrtno ute, ki je sestavni del podpornega zidu ter posedanje zidu in tlakovcev; napake so razvidne iz tehnične dokumentacije PID št.1008/2005, katero je izdelal kršitelj kot odgovorni projektant, ker pri tem ni upošte-

val relevantnih vhodnih podatkov potrebnih za izdelavo tehnične dokumentacije.

Disciplinski organ prve stopnje je še ugotovil, da se kršitelj na obvestilo naročnika o ugotovljenih napakah ni odzval in ni nastopil z ustrežno profesionalnostjo, ki se zahteva od pooblaščenega inženirja pri vodenju del. Disciplinski senat disciplinske komisije je na podlagi ugotovljene krivde kršitelju izrekel disciplinski ukrep začasnega odvzema pooblastila z začasnimi izključitvijo iz zbornice za obdobje enega leta, s tem, da se disciplinski ukrep objavi v reviji Novo v IZS ali na spletni strani zbornice, kršitelj pa je dolžan povrniti stroške disciplinskega postopka.

Zoper sklep disciplinskega senata disciplinske komisije se je pravočasno, po pooblaščenki pritožil kršitelj, s pritožbo z dne 14. 12. 2006. Pritožbo je kršitelj vložil iz razloga zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, bistvenih kršitev določb disciplinskega postopka ter izreka o disciplinski sankciji, po določilih 114.člena Disciplinskega pravilnika IZS.

V pritožbi se pritožnik v celoti sklicuje na svoj pisni zagovor, na svoje izpovedbe v predhodnem disciplinskem postopku ter na obravnavi pred disciplinskim senatom disciplinske komisije ter na pisne odgovore dane disciplinskemu organu v predhodnem disciplinskem postopku in v postopku pred disciplinskim senatom disciplinske komisije. Posebej pritožnik v pritožbi izpostavlja dejstvo, da so nesprejemljivi zaključki disciplinskega senata disciplinske komisije, da je iz tehnične dokumentacije razvidno, da je kamniti zid temeljen na globini le 80 cm pod spodnjo koto terena ureditve v umetnem nasutju, kar je v nasprotju s tehničnim poročilom. Pritožnik izrecno opozarja, da izvedba kamnitega zidu ni bila predmet pogodbe med njim in naročnikom, pač pa je predmet pogodbe z dne 11. 12. 2004 izvedba zavarovanja kamnitega zidu, zaradi česar je irelevantna ugotovitev, na kakšni globini je temeljen kamniti zid, slednje pa ni v nasprotju s tehnično dokumentacijo, ki jo je izdelal pritožnik. Netočen je tudi zaključek disciplinskega senata disciplinske komisije, da je statični izračun napačen oziroma zakaj je teren pred steno obremenjen še s utežbo, ker ta v zaledju ni raven, v izračunu pa je upoštevan kot raven, to pa je v nasprotju s podatki v spisu, zlasti s predloženimi fotografijami, iz katerih je mogoče nesporno ugotoviti, da je teren za kamnitim zidom raven; nesporno PID obravnava izvedeno stanje, katerega je pritožnik izdelal po dokončanju del v februarju 2005, sicer pa iz samega sklepa ni mogoče ugotoviti, v katerem delu bi bil PID napačen. Napačen naj bi bil zaključek disc.senata, ko le-ta navaja ugotovitve iz poročila Venturini Sergeja s.p. ▶

➤ z dne 29. 10. 2001, z ugotovitvijo, da bi bila lokacija oporne konstrukcije pod vznožjem pobočja in ne na njegovem vrhu, tako poročilo pa ni osnova za izvedbo opornega zidu. Disciplinski organ prve stopnje pri svoji odločitvi ne povzema ugotovitev strokovnega mnenja sodelavca komisije dr. Majes Bojana, iz katerega izhaja, da vgradnja mikropilotov, čeprav je bila izvedena na osnovi napačnega izračuna, oziroma izvedba kolov, čeprav napačno dimenzionirana, razmer ne bi mogla poslabšati, res pa jih na dolgi rok ne bi mogla izboljšati.

Pritožnik v nadaljevanju pritožbe navaja, da višina in obseg škode, ki bi bila v vzročni zvezi z ravnanjem pritožnika nista izkazana, pritožniku ni moč očitati kršitev Etičnega kodeksa, da se na obvestilo naročnika o ugotovljenih napakah ni odzval in ni nastopil z ustrežno profesionalnostjo, izrek sankcije pa nima podlage v izpeljanem dokaznem postopku, saj z ravnanjem pritožnika ni bilo ogroženo življenje ali zdravje ljudi, višina večje škode pa ni izkazana.

Disciplinski senat disciplinskega sodišča je ugotovil, da iz obširne listinske dokumentacije in navedb kršitelja ter disciplinskega tožilca, izhaja zadostna podlaga za obravnavo pritožbe na seji.

Disciplinski senat ni ugotovil bistvenih kršitev disciplinskega postopka; 3. člen Disciplinskega pravilnika IZS določa, da je član IZS lahko disciplinsko odgovoren samo za tista dejanja, ki so kot disciplinske kršitve vnaprej določena in je njegova odgovornost ugotovljena po postopku, ki ga določa ta pravilnik. Člana zbornice ni mogoče spoznati za disciplinsko odgovornega za dejanje, ki ni bilo takrat, ko je tako dejanje storil, določeno kot disciplinska kršitev. V času storitve kršitev kršitelja so veljala določila sprememb in dopolnitev Statuta IZS (Ur.l.RS št.7/97 in 11/98), sprejeta na skupščini IZS dne 31. 3. 2000. Spremembe in dopolnitve Statuta IZS so vsebovale disciplinske kršitve in disciplinske ukrepe določene v členih 115 f do 115 l, katere je povzel veljavni Disciplinski pravilnik IZS V 13. točki 13. člena. Določila Etičnega kodeksa IZS so nespremenjena od leta 1997 dalje. Statut IZS (Ur.l.RS št.78/2004) v 147. členu določa, da z dnem uveljavitve statuta preneha veljati Statut IZS (Ur.l.RS št.7/97, 11/98, 57/2000), ne glede na prenehanje veljavnosti določil statuta pa se določila členov 115.a-115.l statuta uporabljajo do sprejetja novega disciplinskega pravilnika.

Disciplinski senat disciplinskega sodišča je ugotovil, da iz disciplinskega spisa in dosedanjega disciplinskega postopka ni ugotovljeno, da bi kršitelj s svojim ravnanjem kršil Etični kodeks članov IZS s tem, da se na obvestilo naročnika o ugotovljenih napakah ni odzval in ni nastopal z ustrežno

profesionalnostjo, zato je v tej točki ugodil pritožbi kršitelja, v ostalem pa je pritožbo zavrnil kot nedokazano in neutemeljeno.

Iz listinske dokumentacije je razvidno, da je kršitelj z naročnikom sklenil gradbeno pogodbo št.03/12-2004 z dne 11. 12. 2004, v kateri je izrecno izjavil, da mu je poznan predmet pogodbe in vsi riziki, ki bodo spremljali delo, da je seznanjen z zahtevami ter, da so mu razumljivi in jasni pogoji in okoliščine za pravilno izvedbo. Pri tem je od naročnika zahteval, da mu izroči situacijo vseh obstoječih podzemnih inštalacij ter pripravljeno zemljišče za gradnjo z vsemi potrebnimi soglasji lastnikov zemljišč. Kršitelj je pristopil k izvedbi naročenih del, brez da bi zahteval ali sam izvedel potrebno projektno dokumentacijo. Iz mnenja o oceni stabilnosti in vzrokih poškodb izvedene podpore konstrukcije, katerega je po naročilu investitorja sestavil kršitelj v oktobru 2004, torej pred sklenitvijo gradbene pogodbe izhaja, da se za podane posege izdelava projektna dokumentacija s statično in stabilnostno presojo. Iz dopisa kršitelja pravnih zastopnikov investitorja z dne 15. 11. 2005 izhaja, da je PZI potreben gradbeni dokument, ki ga mora pridobiti naročnik pred izvedbo del; načeloma ga lahko naredi tudi izvajalec del, če ga naročnik pri njem naroči, v kolikor tega ne naroči se šteje, da investitor z njim razpolaga. Ne glede na te izjave kršitelja, pa je kršitelj investitorju v svoji ponudbi 10. 12. 2004, torej pred sklenitvijo gradbene pogodbe, ponudil statično analizo in izdelavo PID in izvedbo zavarovanja, torej brez izdelave projektno dokumentacije. 83. člen ZGO-1 določa, da mora izvajalec na gradbišču izvajati dela po projektu za izvedbo oziroma v primeru gradnje enostavnega objekta po projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja, ter izvajati dela v skladu z gradbenimi predpisi, ki veljajo za gradnjo, ki jo izvaja ter po pravilih gradbene stroke. 76. člen ZGO-1 določa, da mora izvajalec imenovati odgovornega vodjo del, izvajalec, ki prevzame le določena dela, mora imenovati odgovornega vodjo takšnih posameznih del. 39. čl. ZGO-1 določa, da je projekt izvedenih del projekt za izvedbo dopolnjen s prikazom vseh izvedenih del in morebitnih sprememb v vseh delih projekta za izvedbo, ki so nastale med gradnjo. 15. čl. ZGO-1 določa, da je treba objekte projektirati in zgraditi s takšnimi gradbenimi proizvodi in materiali in na takšen način, da bo objekt zanesljiv kot celota.

Natančnejša določila vsebine tehnične dokumentacije so določena v Pravilniku o projektni in tehnični dokumentaciji. Vsekakor projekt izvedenih del ne pomeni samo posnetek izvedenega stanja pri gradnji objekta temveč mora biti PID narejen na podlagi, ki jo daje le projektna dokumentacija. Že samo

dejstvo, da je kršitelj kot odgovorni vodja del izvajal gradbena dela in kot odgovorni projektant izdelal tehnično dokumentacijo brez potrebnih projektantskih vhodnih podatkov pomeni kršitev Etičnega kodeksa članov IZS in disciplinsko kršitev, ki je za tako ravnanje določena v Disciplinskem pravilniku IZS. Kršitelj ni postopal s potrebno skrbnostjo, ki se zahteva od pooblaščenega inženirja.

Disciplinski senat disciplinskega sodišča se je pri svoji odločitvi oprl na mnenje strokovnega sodelavca disciplinske komisije prof.dr. Majes Bojana v obsegu, kot prvostopni disciplinski organ. V zvezi s posameznimi pritožbenimi razlogi, je disciplinski senat disciplinskega sodišča ugotovil, da drži trditev kršitelja, da izvedba kamnitega zidu ni bila predmet pogodbe, predmet pogodbe je le izvedba zavarovanja kamnitega zidu. Tekst, ki ga v pritožbi navaja kršitelj » da je kamniti zid temeljen na globini le 80 cm pod spodnjo koto terena ureditve v umetnem nasutju, kar je v nasprotju z geotehničnim poročilom«, je pravilno umeščen v predhodni odstavek obrazložitve, kjer disciplinski senat disciplinske komisije ugotavlja, stanje ob mnenju ocene stabilnosti, ki ga je v oktobru 2004 izdelal kršitelj. Označen tekst obrazložitve ne spada v obseg izdelane tehnične dokumentacije PID.

Kršitelj v pritožbi napačno citira tisti del odločbe disciplinskega organa prve stopnje, ki ugotavlja, da je statični izračun napačen; v odločbi piše: »ni jasno zakaj je teren pred steno obremenjen še z obtežbo 32 Kpa, teren v zaledju ni raven, v izračunu pa je upoštevan kot raven« in ne kot navaja kršitelj :« zakaj je teren pred steno obremenjen še z obtežbo, ker ta v zaledju ni raven«. Kršitelj v nadaljevanju pritožbe ne navaja ugotovitev disciplinskega senata disciplinske komisije, da je teren pred steno upoštevan kot horizontalen, dejansko pa je strm. Disciplinski senat disciplinskega komisije je pravilno ugotovil, da poleg napake v statičnem izračunu PID vsebuje tudi navedbe glede računske varnosti v tehničnem izračunu, ki so neskladne z dejansko upoštevano varnostjo v tem izračunu in da v računu upoštewane karakteristike zemljin niso skladne s karakteristikami podanimi v geotehničnem poročilu ampak so prevzete izkustveno. Trditev kršitelja v pritožbi, da je disciplinski senat disciplinske komisije pri svoji odločitvi upošteval ugotovitve Venturini Sergeja s.p. je napačna; res je, da se je kršitelj oprl na poročilo, ki ga je izdelal Venturini Sergeja s.p. 29. 10. 2001, vendar je disciplinski senat pri svoji odločitvi upošteval poročilo Oddelka za geotehnologijo in rudarstvo z dne 21. 6. 2006.

Pri izreku disciplinske sankcije je disciplinski senat disciplinskega sodišča upošteval ugotovitev disciplinskega senata di-

sciplinske komisije, da gre za težjo kršitev, ki za posledico ne zahteva dejanske povzročene večje škode, temveč je dovolj, da je s storitvijo kršitve ogroženo premoženje, življenje, zdravje ljudi, objekti ali okolica. Izrek o višini stroškov postopka temelji na 108.členu Disciplinskega pravilnika IZS, ki določa, da znašajo stroški predhodnega postopka 450 točk, stroški vsake obravnave pred kolektivnim disciplinskim organom v navzočnosti kršitelja 1100 točk, stroški

evidenčne službe in ostali administrativni stroški 500 točk. Za obračun stroškov se uporablja vrednost točke, kot jo določa odvetniška tarifa.

Pravni pouk:

Zoper ta sklep je dopustno pravno varstvo pri Upravnem sodišču v Ljubljani; tožbo je potrebno vložiti v roku 30 dni po prejemu pismenega odpravka tega sklepa.

Predsednik disciplinskega senata disciplinskega sodišča:

Angelo Žigon univ.dipl.inž.grad., I.r.

Na podlagi 161. člena Zakona o evidentiranju nepremičnin ZEN (Uradni list RS, št. 47/06) na osnovi standardov, normativov in vrednosti posameznih nalog geodetske stroke, ter na podlagi 5. in 19. člena Cenika geodetskih storitev, ki je bil sprejet 14. 12. 2006 na 16. redni skupščini, je Upravni odbor IZS na svoji 144. redni seji 16. 4. 2009 sprejel

USKLADITVE IN SPREMEMBE PRIPOROČILA CENIKA GEODETSKIH STORITEV

1. člen

(sprememba vrednosti točke)

Vrednost točke znaša ob uveljavitvi sprememb tega priporočila cenika 0,80 EUR. Pri tem je upoštevan indeks cen življenskih potrebščin iz izhodiščnega datuma 1. 1. 2007, ko je bila vrednost točke 0,75 EUR, do datuma 28. 2. 2009 in znaša 107,9.

2. člen

(uskladitve in spremembe zaradi uveljavitve podzakonskih aktov)

Zaradi uveljavitve novih podzakonskih aktov se sprejme nova PRILOGA 1: TARIFNI DEL PRIPOROČILA CENIKA GEODETSKIH STORITEV.

3. člen

(veljavnost)

Uskladitve in spremembe priporočila cenika začno veljati petnajsti dan po sprejetju s strani Upravnega odbora Inženirske zbornice Slovenije. Objavijo se v uradnem glasilu Inženirske zbornice Slovenije in na spletnih straneh Inženirske zbornice Slovenije.

Številka: 4322/09/IZS-ČR

Datum: 16. 4. 2009

Za upravni odbor IZS

Predsednik Inženirske zbornice Slovenije

mag. Črtomir Remec, univ.dipl.inž.grad., I.r.

Prečiščeno besedilo priporočila cenika geodetskih storitev je objavljeno na:

<http://www.izs.si/index.php?id=460>.

PRILOGA 1:
TARIFNI DEL PRIPOROČILA CENIKA GEODETSKIH STORITEV

Tarifna številka	GEODETSKA STORITEV	Število točk	Tarifna številka	GEODETSKA STORITEV	Število točk
1.	UREDITEV MEJE		2.3.	Za vsako parcelo, ki jo določa ali se je dotika meja, ki se je uredila	10
1.1.	Za vsako zemljiškokatastrsko točko, določeno v postopku ureditve meje	45	2.4.	Za vsakega lastnika, ki je bil vabljen na postopek	5
1.2.	Za vsak dodatno točko (linijska točka)	15	2.5.	Za izmero vsakega začetega 1 ha zemljišča	100
1.3.	Za vsako določitev ETRS koordinat že urejene zemljiškokatastrske točke (ZENDMPE in ZEN), ko se ugotavlja površino cele urejene parcele	15	2.6.	Za vsakega lastnika, ki se je udeležil postopka (predstavitel lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20
1.4.	Za vsako parcelo, ki jo določa ali se je dotika meja, ki se je uredila	10	2.7.	Za vsakega lastnika za katerega se predlaga postavitel začasnega zastopnika za geodetsko storitev	20
1.5.	Za vsakega lastnika, ki je bil vabljen na postopek	5	2.8.	Za izdelavo elaborata nove izmere za vsak začet 1 ha izmerjenega zemljišča	200
1.6.	Za vsakega lastnika, ki se je udeležil postopka (predstavitel lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20	3.	PARCELACIJA (delitev ali združitev parcel)	
1.7.	Za vsakega lastnika za katerega se predlaga postavitel začasnega zastopnika za geodetsko storitev	20	3.1.	Za vsako zemljiškokatastrsko točko, določeno v postopku parcelacije	40
1.8.	Za izdelavo elaborata ureditve meje	400	3.2.	Za vsako določitev ETRS koordinat že urejene zemljiškokatastrske točke (ZENDMPE in ZEN), ko se ugotavlja površino cele urejene parcele	15
1.9.	Priprava in oddaja zahtevka z elaboratom na geodetsko upravo	35	3.3.	Za vsako parcelo, ki je nastala ali se ukinila s parcelacijo	10
2.	NOVA IZMERA		3.4.	Za vsakega lastnika, ki je bil obveščen o postopku (predstavitel lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20
2.1.	Za vsako zemljiškokatastrsko točko, določeno v postopku nove izmere	90	3.5.	Za izdelavo elaborata delitve parcel	200
2.2.	Za vsak dodatno točko (linijska točka)	30			

Tarifna številka	GEODETSKA STORITEV	Število točk	Tarifna številka	GEODETSKA STORITEV	Število točk
3.6.	Za izdelavo elaborata pogojne delitve parcel	400	7.3.	Za vsakih začelih izmerjenih 5 prostorov v stavbi	30
3.7.	Za izdelavo elaborata združitve parcel	120	7.4.	Za vsakega lastnika, ki je bil vabljen na postopek	5
3.8.	Priprava in oddaja zahtevka z elaboratom na geodetsko upravo	35	7.5.	Za vsakega lastnika, ki se je udeležil postopka (predstavitel lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20
3.9.	Pridobitev potrdila s strani občine, sodišča,...	25	7.6.	Za vsakega lastnika za katerega se predlaga postavitel začasnega zastopnika za geodetsko storitev	20
4.	KOMASACIJA		7.7.	Za izdelavo elaborata	250
4.1.	Pogodbena komasacija		7.8.	Za izdelavo poenostavljenega elaborata (ob predhodnem opozorilu lastnika na morebitne časovne in finančne posledice!!!)	125
4.1.1.	Priprava predloga nove razdelitve zemljišč za vsako novonastalo parcelo	20	7.9.	Za izdelavo podrobnejšega načrta dela stavbe za vsak prostor	20
4.1.2.	Za vsako zemljiškokatastrsko točko, določeno v postopku komasacije	40	7.10.	Vložitev zahteve za določitev hišne številke	25
4.1.3.	Za vsako parcelo, ki je nastala ali se ukiinila s komasacijo	20	7.11.	Priprava in oddaja zahtevka z elaboratom na geodetsko upravo	35
4.1.4.	Za vsakega lastnika parcel, vključenih v komasacijo (predstavitel lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20	8.	SPREMEMBA DEJANSKE RABE ZEMLJIŠČ	
4.1.5.	Za vsakega lastnika parcel, vključenih v komasacijo za katerega se je pripravilo pogodbo	50	8.1.	Za vsako točko, ki določa mejo območja dejanske rabe zemljišč	10
4.1.6.	Za izmero vsakega začetega 1 ha zemljišča	100	8.2.	Za vsako parcelo ali prvi del parcele, za katerega je bila ugotovljena dejanska raba zemljišč	40
4.1.7.	Za izdelavo elaborata pogodbene komasacije za vsak začet 1 ha izmerjenega zemljišča	300	8.3.	Za vsak naslednji parcelni del v okviru iste parcele, za katerega je ugotovljena različna dejanska raba zemljišč	10
4.2.	Upravna komasacija		8.4.	Za vsakega vabljenega na postopek	5
4.2.1.	Cena izvedbe upravne komasacije se izračuna na podlagi projektantskega predračuna, katerega elemente je pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Investitorju projektantski predračun izdelata neodvisna geodetska firma, predračun pa potrdi odgovorni geodet.	/	8.5.	Za vsakega vabljenega, ki se je udeležil postopka (predstavitel in preverba njegove istovetnosti)	20
5.	IZRAVNAVA MEJE		8.6.	Za izdelavo elaborata dejanske rabe zemljišč	100
5.1.	Za vsako zemljiškokatastrsko točko, določeno v postopku izravnave meje	40	8.7.	Priprava in oddaja zahtevka z elaboratom na geodetsko upravo	35
5.2.	Za vsako določitev ETRS koordinat že urejene zemljiškokatastrske točke (ZENDMPE in ZEN), ko se ugotavlja površino izravnane meje	15	9.	SPREMEMBA BONITETE ZEMLJIŠČ	
5.3.	Za vsako parcelo, ki se ji je spremenila meja	10	9.1.	Za prvo parcelo za katero je ugotovljena spremenjena boniteta zemljišča (delo agronoma, gozdarja)	100
5.4.	Za vsakega lastnika, ki je bil vabljen na postopek	5	9.2.	Za vsako naslednjo parcelo istega lastnika za katero je ugotovljena spremenjena boniteta zemljišča (delo agronoma, gozdarja)	40
5.5.	Za vsakega lastnika, ki se je udeležil postopka (predstavitel lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20	9.3.	Za vsakega lastnika, ki je bil vabljen na postopek	5
5.6.	Za izdelavo elaborata izravnave meje	200	9.4.	Za vsakega lastnika, ki se je udeležil postopka (predstavitel lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20
5.7.	Priprava in oddaja zahtevka z elaboratom na geodetsko upravo	35	9.5.	Za izdelavo elaborata spremembe bonitete zemljišč	150
6.	DOLOČITEV ZEMLJIŠČA POD STAVBO		9.6.	Priprava in oddaja zahtevka z elaboratom na geodetsko upravo	35
6.1.	Za vsako zemljiškokatastrsko točko nad osnovnimi 4-imi, določeno v postopku določitve zemljišča pod stavbo	10	10.	SPREMEMBE VRSTE RABE, KULTUR IN RAZREDA ZEMLJIŠČ	
6.2.	Za vsako parcelo, ki jo seka zemljišče pod stavbo	40	10.1.	Za vsako zemljiškokatastrsko točko, določeno v postopku spremembe vrste rabe	20
6.3.	Za vsakega lastnika, ki je bil obveščen o postopku (predstavitel lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20	10.2.	Za vsako parcelo ali prvi del parcele, za katerega je ugotovljena različna vrsta rabe	40
6.4.	Za izdelavo elaborata določitve zemljišča pod stavbo	260	10.3.	Za vsak naslednji parcelni del v okviru iste parcele, za katerega je ugotovljena različna vrsta rabe, kulture in razreda zemljišč	10
6.5.	Priprava in oddaja zahtevka z elaboratom na geodetsko upravo	35	10.4.	Za vsakega lastnika, ki je bil vabljen na postopek	5
7.	IZDELAVA ELABORATA ZA EVIDENTIRANJE STAVBE (en lastnik, en del stavbe) BREZ DOLOČITVE ZEMLJIŠČA POD STAVBO		10.5.	Za vsakega lastnika, ki se je udeležil postopka (predstavitel lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20
7.1.	Za izmero vsake stavbe	50			
7.2.	Za izmero vsakih začelih 50 m ² stavbe	15			

Tarifna številka	GEODETSKA STORITEV	Število točk	Tarifna številka	GEODETSKA STORITEV	Število točk
10.6.	Za izdelavo elaborate spremembe vrste rabe, kultur in razreda zemljišč	100	14.	OZNAČITEV MEJ Z MEJNIKI V NARAVI IN IZDELAVA TEHNIČNEGA POROČILA	
10.7.	Priprava in oddaja zahtevka z elaboratom na geodetsko upravo	35	14.1.	Za vsako označeno zemljiškokatastrsko točko z mejnikom v naravi	30
11.	UREDITEV MEJE MED SAMOUPRAVNIMI LOKALNIMI SKUPNOSTMI		14.2.	Za vsakega lastnika, ki je bil obveščen o postopku	5
11.1.	Za vsako zemljiškokatastrsko točko, določeno v postopku ureditve meje	90	14.3.	Za vsakega lastnika, ki se je udeležil postopka (predstavitev lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20
11.2.	Za vsak dodatno točko (linijska točka)	30	14.4.	Za izdelavo tehničnega poročila označitve mej v sklopu samostojne označitve že predhodno urejenih mej	300
11.3.	Za vsako parcelo, ki jo določa ali se je dotika meja, ki se je uredila	10	14.5.	Za vsakega lastnika in geodetsko upravo, ki jim je bilo poslano tehnično poročilo	10
11.4.	Za vsakega lastnika, ki je bil vabljen na postopek	5	15.	EVIDENTIRANJE OMREŽJA IN OBJEKTOV GOSPODARSKE JAVNE INFRASTRUKTURE	
11.5.	Za vsakega lastnika, ki se je udeležil postopka (predstavitev lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20	15.1.	Za vsakih začetih izmerjenih in evidentiranih 0,1 km kanalizacijskega omrežja	60
11.6.	Za vsakega lastnika za katerega se predlaga postavitve začasnega zastopnika za geodetsko storitev	20	15.2.	Za vsakih začetih izmerjenih in evidentiranih 0,1 km ostalega omrežja.	50
11.7.	Za izdelavo elaborata ureditve meje	200	15.3.	Za izdelavo elaborata gospodarske javne infrastrukture	300
12.	VPIS STAVBE IN DELOV STAVB V KATASTER STAVB		16.	ZAKOLIČENJE STAVB IN OBJEKTOV (objekti majhne investicijske vrednosti - do 30.000,00 EUR)	
12.1.	Za izmero vsake stavbe	50	16.1.	Za vsako zakoličeno točko	50
12.2.	Za izmero vsakih začetih 50 m ² stavbe	15	16.2.	Dodatna dela, ko geodetsko podjetje ni avtor geodetskega načrta na katerem je bil izdelana zakoličbena situacija	100
12.3.	Za vsakih začetih izmerjenih 5 prostorov v stavbi	30	16.3.	Za izdelavo zakoličbenega načrta	150
12.4.	Za vsak del stavbe nad enim delom	50	16.4.	Vabilo občini na zakoličbo	20
12.5.	Za vsakega lastnika, ki je bil vabljen na postopek	5	16.5.	Pridobitev podpisnika s strani občine	50
12.6.	Za vsakega lastnika, ki se je udeležil postopka (predstavitev lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20	16.6.	Označitev vsakega gradbenega profila v sklopu zakoličbe	30
12.7.	Za vsakega lastnika za katerega se predlaga postavitve začasnega zastopnika za geodetsko storitev	20	17.	GEODETSKI NAČRT (objekti majhne investicijske vrednosti - do 30.000,00 EUR)	
12.8.	Za izdelavo elaborata	250	17.1.	Za izmero vsakih začetih 1000 m ² zemljišča	50
12.9.	Za izdelavo podrobnejšega načrta dela stavbe za vsak prostor	20	17.2.	Za izmero vsakih začetih 100 m pri linijskih podzemnih objektih (povprečna širina po standardih je 10 m)	50
12.10.	Vložitev zahteve za določitev hišne številke	25	17.3.	Za vsakokratno pridobivanje podatkov o komunalnih vodih, geodetskih podatkih,... , pri posameznem upravljalcu	20
12.11.	Priprava in oddaja zahtevka z elaboratom na geodetsko upravo	35	17.4.	Izdelava certifikata geodetskega načrta za vsakih začetih 0,25 ha izmerjenega zemljišča skupaj z grafičnim delom geodetskega načrta	100
13.	SPREMEMBA PODATKOV KATASTRA STAVB		17.5.	Dodatna dela pri izračunu lege ZK točk v različnem koordinatnem sistemu kot je bila meritev (izračun in kontrola, transformacije,...) po urnih postavkah.	/
13.1.	Za izmero vsake stavbe	50	17.6.	Za izdelavo vsakega elaborata geodetskega načrta nad tremi izvodi	30
13.2.	Za izmero vsakih začetih 50 m ² stavbe	15	17.7.	Dodatno posredovanje datoteke geodetskega načrta naročniku oziroma njegovemu projektantu mesec dni po predaji elaboratov geodetskega načrta naročniku (iskanje v arhivu,...)	50
13.3.	Za vsakih začetih izmerjenih 5 prostorov v stavbi	30	16. & 17.	GEODETSKI NAČRT IN ZAKOLIČENJE STAVB - DELA GRADBENE GEODEZIJE	
13.4.	Za vsak del stavbe nad enim delom	50	16.1. & 17.1.	Se obračuna po Tarifnih Pogojih Projektantskih Storitvev IZS, ko se kot celoto opravlja dela gradbene geodezije (geodetski načrt, zakoličenje,...).	/
13.5.	Za vsakega lastnika, ki je bil vabljen na postopek	5			
13.6.	Za vsakega lastnika, ki se je udeležil postopka (predstavitev lastniku in preverba njegove istovetnosti)	20			
13.7.	Za vsakega lastnika za katerega se predlaga postavitve začasnega zastopnika za geodetsko storitev	20			
13.8.	Za izdelavo elaborata	250			
13.9.	Za izdelavo podrobnejšega načrta dela stavbe za vsak prostor	20			
13.10.	Vložitev zahteve za določitev hišne številke	25			
13.11.	Priprava in oddaja zahtevka z elaboratom na geodetsko upravo	35			

AKADEMIJA ZA IZOBRAŽEVANJE PROGRAM IZOBRAŽEVANJ SEPTEMBER DO OKTOBER 2009

16. 9. 2009

Izdelovanje in izdajanje energetskih izkaznic

17. 9. 2009

Vplivi visokonapetostnih daljnovodov na okolico

22. 9. 2009

Predstavitve vloge izvedenca za geodetsko stroko na konkretnih primerih

29. 9. 2009

Izobraževanje za vrtalce na področju geomehanike in hidrogeologije

30. 9. 2009

Varnost na gradbiščih

1. 10. 2009

Kvalitetno izdelana dokumentacija za potrebe pridobitve dovoljenj in soglasij s področja upravljanja z vodami

6. 10. 2009

Hiperprodukcija prostorskih podatkov

8. 10. 2009

Električne inštalacije v stavbah in drugje – nova regulativa

14. 10. 09

9. Dan inženirjev – Energetsko učinkovita gradnja

Napovednik izobraževanj in posamezna razpisana izobraževanja najdete pod:

www.izs.si v rubriki "Izobraževanja" in v knjižici izobraževanja IZS, april - december 2009, ki je na voljo na IZS.

spreminjamo gradbeno kulturo

Inženirska zbornica Slovenije

Jarška cesta 10b
1000 Ljubljana, Slovenija

I: www.izs.si
E: izs@izs.si

Notranja centrala
T: 01/547 33 33

Tajništvo
T: 01/547 33 40
F: 01/547 33 20
E: izs@izs.si

Predsednik IZS
T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Generalna sekretarka IZS
T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Evidenčna služba
T: 01/547 33 11
E: renata.gomboc@izs.si

Fin. računovodska služba
T: 01/547 33 13
E: marijan.rabic@izs.si

Služba za strokovne izpite
T: 01/547 33 15
E: martina.babnik@izs.si

Služba za izobraževanje, informiranje in natečaje
T: 01/547 33 17, 01/547 33 37
E: polona.okretic@izs.si, petra.kavcic@izs.si